

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KORIZMIOS LÁSZLÓ
1849-ben.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELV: Hozzunk mezei gazdaságunkba helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre	20 kor.
Fél évre	10 "
Negyed évre	5 "

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Múzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czímzendők.

HIRDETÉSEK

A lap kiadóhivatala veszi fel. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Hirdetési mellékletek jutányos áron fogadtatnak el.

Az e lapokban foglalt czikkeikért minden utánnomási jog fentartva.

KÉZIRATOKAT A SZERKESZTŐSÉG NEM AD VISSZA

TELEFON: 623.

TARTALOM.

	Lap
Szemle. —ix.	608
Megközelíthetjük-e a nyugati államok búzatermés átlagait!	
— Westsik Vilmos	604
Tárhoza. — Vaj és margarin. — Dr. Rodiczky Jenő	604
Hat méternél szélesebb árkok áthidalása	606
Szöszös bükkönyös buza. — Illés Lajos	607
Kérdések és feleletek	607
Kérdések: Tarlószántás mélysége. F. J. — Vetőszántás helyett tárcsázás. Egy kezdő gazda. — Zöldtrágyázás répa alá. N. D. — Paradicsom értékesítés. S. J.	
Feleletek: Zöldtrágyának alkalmas növény megtermesztése. Legány Ödön. — Kadosa Zdenkó. — Nitrogén-trágyák hatása. Szűcs János. — Phylloxera a homokban. Sz. G.	
Hírek	608
Aprók	609

SZEMLE.

(Az időjárás szeszélyei. — A gabnaárakról általában. — A véderő ellátása élelmiszerekkel. — Osztrák vasúti tarifák a magyar liszt ellen Boszniában és Hercegovinában. — Zahariának nincs igaza, román vélemény szerint. — Dühöngnek a marhabetegségek. — Kirohanás a magyar kendermagos tyukok tenyésztése ellen.)

A nagy szárazság jellemzi részben e hetet és mégis panaszok érkeznek gazdáink köréből, hogy helyenként ködösek a reggelek, páradus a levegő és főleg az árpák nehezen száradnak. Mellette a forráság tűrhetetlen. Amerikából erős hőhullámok és tikkasztó forráságok felleptét jelentik. A szőlő, tengeri és dohányra még nem ártana az eső. Szóval fura az időjárás. Néha sok kijut a jóból, máskor meg várják Isten áldását, de hiába. Ilyen a gazda sorsa. E hét derekán beköszöntött az eső nagy égi háborúkkal, mely ugylátszik a helyzetet kissé megváltoztatja.

„To be or not to be”, „lenni vagy nem lenni”. Ez a Hamletszerű töprengés fogja el az embert, a midőn a gabnák értékesítésére gondol. Hogy nincs annyi terményünk, mint azt a hivatalos becslés kimutatja, mindenki tudja. Malmok üzemredukciójával és másféle ördögökkel ijesztetik gazdáinkat, holott a malmok lassan, de biztosan és magasabb árakon vásárolnak, mert vásárolniok kell. Sőt mi több, a legnagyobb gabonacégek mögé bujva vesznek és nolensvolens megcsinálják maguk is a hausse-t, melynek úgy is be kell következni. Igaz, hogy gazdáink még nem eléggé óvatosak eladásaiikkal, mert

mint a mult és e héten tapasztalható volt, a zab jó ára mellett a zabot tömegesen adták. A nagyobb tömeg persze vitte lefelé a zab árát, pedig a zabnak az 1912—1913-iki campagne-ben még igen jó ára lesz, mert kevés van és elég jó. Az amerikai Unióban most valami újabb becslés jelent meg a hivatalossal szemben, mely sokkal nagyobb termést mutat ki. De hiszen ez lehet manőver is. Bulgária hivatalos termébececslése a buzát 16'06, a zabát 2'15, a rozst 2'95, az árpaét 3'07 millió q-ra teszi.

A földmívelésügyi miniszter most küldte meg az összes törvényhatóságoknak mezőgazdasági bizottságainak és egyúttal valamennyi vármegyei gazdasági egyesületnek azon új utasításokat és szabályzatokat a melyek a hadsereg részére szükséges terményezikkek és anyagjárdóságoknak az 1912—1913. évi időszakban esz-közleendő biztosítására vonatkoznak. A miniszter egyúttal fölkéri az említett bizottságokat, hogy az új utasításokat alaposan tanulmányozzák és tartalmukat alkalmas módon ismertessék meg tagjaikkal is, hogy így el legyen érhető az a cél, hogy termelők minél nagyobb számban vegyenek részt a véderő ellátásában az élelmiszerek kel és a terményszükséglet lehetőleg minél nagyobb hányadát szállítsa maga a termelő gazdáközönség.

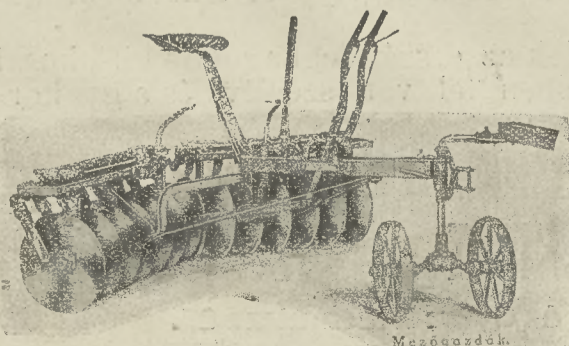
Fontos, hogy az új utasítások több irányban igyekeznek ezt a gazdáközönségnek megkönnyíteni. Az ármegállapításnál, mely ellen a gazdák köréből még mindig sok panasz hallatszott, a hadtestbiztosságok főnökeinek nagyobb hatáskört nyújtanak, miáltal azok nem lévén oly szigorúan a mechanikus ármegállapításhoz kötve, ott, a hol méltányos, az árak magasabb megállapítására is módot nyernek. Egyebekben az ármegállapítás az eddigi módon fog végbemenni és a gazdasági érdekképviseletek azon joga, hogy az ármegállapításban részt vegyenek és hogy észrevételeiket jegyzőkönyvbe vétethessék, továbbra is érintetlenül marad.

Figyelmezteti a miniszter a mezőgazdasági bizottságokat és vármegyei gazdasági egyesületeket, hogy a gazdák részvétele az ármegállapításban igazán csak akkor lehet sikeres, ha a termelési és értékesítési viszonyokat nagyon jól ismerő képviselőkkel vesznek részt az ármegállapító bizottságok tárgyalásain és ha képviselőik minden indokolatlan és túlzott követelést mellőzve, abból indulnak ki, hogy a megállandó alapárnak az áru valódi értékét kell visszatükröznie, a mint az a tényleges viszonyokból adódik. Az ármegállapító bizottság egyéb tagjai véleményétől eltérő álláspontjukat a gazdák kiküldöttjeinek alaposan és tárgyilagosan meg kell indokolniok, mert csak így lehet annak kellő sulya.

A magyar malomipar képviselői sulyos aggodalmakkal szemlélik már évek óta azt az elleneséges magatartást, a mellyel a boszniai és hercegovinai vasutak s magyar lisztet ki akarják szorítani az anektált tartományokból. Mint-hogy az utóbbi időben olyan jelenség merült fel, a mely arra vall, hogy a közös pénzügyminiszter nem szándékozik orvosolni a fennálló sérelmeket, a budapesti kereskedelmi- és iparkamara megokolt fölterjesztéssel fordult a kereskedelemügyi miniszterhez, a melyben a rámutatott arra a nagy tarifális kedvezésre, melyben a boszniai vasutak már eddig is részesítették a sarajevói malmot. A kamara tiltakozik a sérelmes tarifakedvezés és refakcia megújítása ellen, valamint a sarajevói malomnak újabban kilátásba helyezett kedvezményes liszttarifa ellen. A mennyiben a kereskedelemügyi miniszter intervencziója ellenére a tartományi kormány folytatná ellenséges tarifapolitikáját a magyar liszt-kivitellel szemben, a kamara egyrésztől retorziót javasol az államvasuton, másrésztől a Boszniába és Hercegovinába irányuló lisztkivitel számára kedvezményes tarifát kér, hogy így megtarthassuk a magyar kivitelnkre nézve annyira fontos piacot.

A Kosutány-Zacharia vita még korántsem végződött be. A magyar és román buza körül megindult háborúság azonban még korántsem ült el ezzel. A külföldi szakkörök elítélő véleménye után most Radianu román agrárkémikus, a „Societatea Centrala Agricola” titkára a „Jurnalul Societatea Centrale Agricola” és a „Campul” című szaklapokban mond bírálatot Zacharia munkájáról. A legnagyobb nyíltsággal kijelenti, hogy Zacharia kísérletei nem nyugosznak exakt alapon. Kimutatásai hemzsegnak a hibáktól. Munkáját felületesen végezte ellenőrzés nélkül. Rosszsziszemüleg járt el és ezzel személyeskedést vitt a vitába. Radianu még kiemeli, hogy Kosutány a román buzát meg sem támadta s így Zacharia szélmalom harcot folytatott. Zachariát azonban mindez nem készíti megfontolásra, mert mint Bukarestből jelentik, mostanában újabb támadó munkán dolgozik.

Az állatforgalmi korlátozások valóságos légióját publikálja a földmívelésügyi miniszter, a mit különben igen helyesen cselekszik, mivelhogy a ragadós szájszáj- és körömfájás nagyon is ijesztően terjed Ausztriában, Romániában a Duna és a Moldva völgyeiben, valamint Dobrudzsában is. Persze a jó románoknak megvan az eltussolási szándékuk, de mindhiába. De másfele is bajok vannak. Hogy a betegségek következtében általában bajok vannak a husellátások körül is, azt a berlini vásár jelzi, a hol ennek fennállása óta augusztus 3-án fizették a legnagyobb árat a sertésért. Fizettek 100 font vágott sulyáért 82 márkát, sőt kivételesen 83—84 márkát, a m.

A DEERE-féle TÁRCSÁSBORONA

valamennyi tárcsásborona között a legmodernebb és legerősebb szerkezetű.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

BUDAPEST, V. ker., Alkotmány-utca 31. sz.

métermázsanként és a mi pénzünkben 196 kor. 80 fillért, illetőleg 198 korona 20 fillért meg 201 korona 60 fillért tesz. A vidéken, mint Berlinből jelentik, nagy a sertéshiány. Budapesten ma a legkisebb jegyzés 155—156 korona és a legnagyobb 170—174 korona 100 kilogrammonként. Az osztrák mezőgazdasági központ pedig azt az értesülést kapta, hogy Angliában Liverpool közelében a marhavész, ez a művelt Európából immár kiirtott állatbetegség lépett fel és Liverpool, valamint Wakefield állatállományában erősen pusztít. Lovag Simits v. Hohenblum, a központ főelőadója, ezen értesülés következtében megkezdte az osztrák földművelésügyi minisztert, hogy tekintettel arra, miképp ez az állatbetegség könnyen elterjedhet a kontinensen, állapítsa meg, hogy van-e csakugyan marhavész Angliában, miként hurezoltatott be ez a balkáni állatveszedelem oda s a szükségesnek mutatózó óvintézkedések megtétele végett az állategészségügyi tanácsot azonnal hívja össze. Érdekességet ez ügynek az kölcsönöz, hogy állítólag, de most már biztosan tudjuk, hogy a kór behurcolása az argentinai husbevitelnek a folyamánya. Nem volna-e ajánlatos talán a hadihajóinkat a földművelésügyi miniszternek szemmel kísértetni, hiszen a legénység azokon újabban argentinai hussal láttatik el. Nehogy ezen oldalról jöjjön reánk a marhavész.

Egy a földművelésügyi miniszterhez címzett nyílt levelet olvastunk a „Szárnyasaink“ című szaklapban, dörögdelmezve a minisztert, hogy miért merészeli a kendermagos magyar tyukokat a köztenyésztésben kiosztatni. Sohasem voltunk a baromfitenyésztési, mintegy 10 éves irányzatának hívei és nagyon sokszor reáduplázunk a hibákra. Most az egyszer azonban minden ellenvélemény dacára is a kendermagos irányzatot helyesnek kell elismernünk. Jász-nagykunszolgok megyében a kendermagos magyar elterjedtsége óriási, nemkülönben pedig a tenyésztés fejlesztése és a fajta kitenyésztése körül éppen legjelesebb tenyésztőink fáradoznak. Ha helyes volt, bár ellenvéleményünket eleget hangoztattuk volt, az orpington kitenyésztetlen állapotában corrector anyagul behozni, akkor talán mégis csak helyesebb a rög szülőitjét a tenyésztés javára kihasználni. A kákán csomó keresés vagy nagyképködés a nyílt levél tar-

talma, mely parasztyuk és rossz tojóképeségről regél. Kísérletezett vagy kísérleteztetett e fajtaival a cikk írója? Ha nem, úgy kár a nyílt levéllel előhozakodni. Ha tetszik a t. cikkírónak egy néhány tucsat ellenvélemény állhat rendelkezésére, miként javult e fajta egy testnagyságban, valamint tojóképeségben is és kár a minisztert, valamint a közvéleményt ilyen nyílt levelek közreadásával félrevezetni akarni. —ix.

Megközelíthetjük-e a nyugati államok buzatermés átlagait?

Írta: Westsik Vilmos.

A fenti hangzatos kérdés elolvasása után a „Gazdasági Lapok“ nagyrebecsült olvasó közönsége bizonyára egy széleskörű fejtegetésekből álló cikket vár tőlem, holott soraim csupán egy szűk körből eredő gyakorlati eredményeket tükröztetik vissza, de azt hiszem még sem válok unalmassá, mert nem bocsátkozom fejtegetésekbe.

A kecskeméti földmives iskola talaját s annak viszonyait nem ismerő olvasó sem fogja buzatalajnak gondolni, annál kevésbé az azt ismerő gazda, mert nyilvánvaló, hogy talajunk legköztöttebb része is legfeljebb vályog osztályába sorozható, tehát e talaj épenséggel nem juttat bennünket kiváltságos helyzetbe a buzatermés terén. Ez okból méltán mondhatom: a mit mi elértünk mért nem érhetné el azt más is? a mint, hogy más által is elérhető. Most egyet-mást leírok a buzatermésünkről s ha soraimban újat a tisztelt olvasó nem is talál, úgy méltóztassék azokat ama irodalmi tanok gyakorlati demonstrációjának minősíteni, melyeket a „Gazdasági Lapok“ már régi idő óta hirdet.

Buzatermésünk átlaga 1897-től 1911-ig 15 évi átlagban volt kat holdankint 9 q. A nem telivér buzatalajon minden esetre kielégítő eredmény, de még sem olyan, hogy vele a gazdának meg kellene elégedni. Így hát mi is törekedtünk buzatermelésünk tökéletesítésére.

Első teendőnk az volt, hogy buzánkat az istállótrágyához közelebb hoztuk, ugyanis 1910-ig a buza következő elhelyezést nyert vályogtalaju forgónkban: 1, répa, 2, árpa esetleg luczernával, 3, tengeri, 4, zabosbüköny, 5, buza, 6, luczerna forgón kívül, tekintettel arra, hogy a luczerna 5—6 évig tart ki nálunk a buza a trágyától 6-ik helyen foglalt állást. 1911. évben, illetőleg 1910.

mennyiben valamely másképpen ki nem elégíthető szükségletnek szolgál, ha természetét, illetőleg a vevőt félre nem vezetni s a fogyasztó egészségét nem veszélyezteti, nincs ok, hogy azzal hadilábra helyezkedjünk.

A kinek öröme telik a talmi aranyban és a Scharf-féle gyémánt imitációkban, ám hordja szerencsével, de abból még korántsem következik, hogy azok valóda arany és gyémánt helyett árusíthatók. Épp úgy, a kinek Kneip vagy holmi fügekáv élvételében öröme telik, hadd fogyaszsa. A kereskedő is miért ne árusítsa, ha vevője akad. De tegye azt az áru igaz nevén, különben hamisítást követ el, mely büntetendő cselekménynek minősíthető még azon esetben is, ha a surrogatum az egészséget nem veszélyeztetné.

Ki hitte volna különben, hogy egy surrogatum, melyet mint a szegényebb néposztályok jóltevőjét üdvözölte, nem olyan régen oly veszélyes hatalmasságá váljék, mely ellen a törvényhozásnak Európászerte akcióba lépni kellend, mert a mezőgazdaságra, mint nehéz lidércnyomás mindjobban nehezedik.

Mióta Mége-Mouries III. Napoleon császár biztatására az ökor- és ürüfagyuból édes író

év őszén a buzát a negyedik helyre juttattuk vagyis a zabosbükönyére, tehát tengeri után. Az 1912. évben pedig kísérletképen a harmadikra, vagyis a tengeri helyébe, tehát tavaszi után lett a buza elvetve.

Ugyancsak alapos kísérlet alá vettük a buza műtrágyázását is 1910—11. évben, e végből a bevetendő táblát 10 egyenlő részekre osztottuk, illetőleg 8 drb. egyholdas parcellákat és 2 drb. 1/2 kat. holdas parcellákat szabtuk ki, mivel a tábla területe 10.41 kat. hold.

A parcellákra váltakozva szórattunk ki vetőszántás előtt 150 kgr. 18%-os szuperfoszfátot, úgy hogy egy trágyázatlan után mindig egy műtrágyázott parcella következett.

Az 5—5 parcella termése két összeredményt adott, melyek különbözetéből lett meghatározva a műtrágya hatása.

Tekintve, hogy 1911. évben a szuperfoszfátos haszonhajtónak bizonyult, az 1912. évben,

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

„budapesti

gyapju-aukceziókra,

melyek második sorozata folyó évi október hó 9-én veszi kezdetét.

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuárverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapjuküldemények ingyen raktározásban részesülnek. — Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Magyar Általános Hitelbank

Áruosztály — Gyapjuárverések

Budapest, V., Nádor-utca 12. sz.

hozzáadásával készült oleo-margarin gyártását megkezdte, nem telt bele sok idő, hogy azt a nagyipar magához ragadja, a gyártási eljárásokat tökéletesítse és olcsó és jóízű termékével a piacot elárassza, miben neki, valljuk be, a gazdaközönség is jobb ügyre méltó buzgalommal kezére járt és még folyást jár.

Mége-Mouries felfedezését a „Société anonyme d'Alimentation“ 1872. óta kezdte meg kiaknázni s már 1875-ben azt irhatta a Boysen C. gazdasági tanácsos, hogy a közép-németországi vaj csak a távolibb piacokon talál értékesítést, míg saját piacán az u. n. művaj lép fel versenytársául, miből azon tanulságot vont le, hogy a vajkészítésnek a minőség javítására mind nagyobb súlyt kellene helyezni.

A margarint előállító gyárak azóta gombamódra elszaporodtak s termékeik mindjobban befeszkeltek magukat a háztartásokban, hol takarékosági szempontokból tudva, hol öntudatlanul, mert az árusítók nem kétek fellengősnél fellengősebb műszavak és dicséretekkel a vaj-surrogatum kelendőségét fokozni, melynek oleo-margarine, beurre artificiel, beurre liquid, Kunstbutter, Sparbutter, Salzbuter, Butteriol, Boterolie a legszokásosabb elnevezései

TÁRCZA.

Vaj és margarin.

Írta Dr. Rodiczky Jenő.

II.

A pótszerek korszakát éljük. Bárhova tekintünk, mindenütt a surrogatumok ütköznek szemünkbe. A carrarai márványt helyettesíti a gipsz; az olajfestményt és aczélmetszetet az olajnyomat és fénykép; a chagrínbört a papirimitáció; sőt még ódon fegyvereket és paizsokat is papírmásébból utánozzák, mi mindenestre kevésbé veszedelmes dolog, mint mikor a női bájok kautsuk surrogatumokkal fokoztatnak.

De a legveszedelmesebb a surrogatumipar az élelmiszerek terén, mikor például olyan jól esik a lelkemnek, ha az illatos arany Jávába csak egy csipetnyi cikóriát csempésznek, már csak a színe kedveért is.

Sok esetben csakugyan nem tudjuk: mitől hizunk, ha bölcsen nem kívánunk elmélyedni a surrogatum-ipar misteriumaiba...

Ha felvetjük a kérdést, vajjon jogosult-e a surrogatum-ipar, arra ezt kell felelnünk, hogy a

„MINIMAX“

kézi tüzelő készülék gazdáknak cséplés és aratás alkalmával teljesen nélkülözhetetlen és csakis ezek segélyével lehet az ott keletkező tüzet megelőzni.

A „MINIMAX“ készülék az ország legnagyobb birtokosai magtáraiban és szérüskertjeiben fel van szerelve és a gyakorlatban kitűnő szolgálatot tett.

Felvilágosítással szolgál a

Alaptőke 650,000 korona.
Az Első Magyar Iparbank alapítása.

Magyar Minimax Részvénytársaság.

Iroda és Gyár: Rózsa-utca 85.

illetőleg 1911. év őszén, a buza alá általános műtrágyázást alkalmaztunk.

Hogy minő eredményt értünk el a buzának

közeli hozásával az istállótrágyához, valamint a műtrágyázással, azt legjobban igazolja mellékelt kimutatás.

Kimutatás az 1910/11. évben buzával végzett műtrágyázási kísérletről.

A kísérlet alatt álló tábla területe 10.41 kat. hold.

Megnevezés.	Bevetett és learatott terület k. hold	Összes szemtermés métermázsza	Összes szalma- és főrektermés	Összes tor- és keresztermés	Kat. holdanként tei met			Egy kereszti átlagsúly kg.	Egy kereszti adott		A buza hektoliter súlya kg.	Jegyzet
					szem	szalma	kereszt		szem	szalma		
5 műtrágyázott parcella	5.2	70.26	129.26	210	13.50	24.84	40	95	33	62	80	} kat. holdanként adott 150 kg. szuperfoszfát
5 trágyázatlan parcella	5.2	56.59	88.90	167	10.84	17.09	32	87	33	54	76	

Kat. holdanként esik a műtrágyázott parcellák javára: szemtermés 2.66 q, szalmatöréktermés 7.75 q

Kat. holdankénti szemterméstöbblet értéke: 26.6 q buza á 20 K = 53.20 K

Ezen összegből levonandó a kat. holdankénti műtrágyázási költség, vagyis 150 kg. szuperfoszfát á 11 K + 1 K fuvarozási és szórási költség = 17.50 „

Kat. holdankénti tiszta nyereség: 35.70 K

7.75 q szalmatörék terméstöbblet, mint a többtermés munkadíjkülönbözete áru fejében figyelmen kívül hagyatott.

1912. év.	Műtrágyázott terület	12.0	194.24	477	612	16.30	39.0	51	110	32	77	80
-----------	----------------------	------	--------	-----	-----	-------	------	----	-----	----	----	----

*Ocsu a terméseredménybe nincsen beszámítva.

Szó sem lehet róla, hogy eme két főtényező egyszer s mindenkorra biztosítana kedvező eredményt, hiszen a termést csökkentheti a rozsdá, az üszög, a megdülés s a rossz talajelőkészítés.

A mi a rozsdát illeti, régi tapasztalat, hogy a korai vetés mindig jobban ellent áll a rozsdának mint a kései, ez okból mi is korán vetettük el 1911. év őszén buzánkat vagyis október 5-én.

Legújabb időkig azon a nézeten voltunk, hogy a hol sok a csikoshátú buzalégy, ott a vetést október végére kell halasztanunk, azonban mint ismeretes eme nézetünket Jablonovszky 1911. év folyamán megdöntötte, mert bebizonyult, hogy e légy a vad pázsitféléken is megél és szaporodik buzavetés hiányában s minthogy minden gazda tudja, hogy a buzalégy tavaszi kártétele sokkal súlyosabb, mint az ősi s hogy akkor a gyengébb buza mindig jobban lesz megtámadva, mint az erőteljes fejlődésű, azért ezen kártevővel szemben is ajánlatosabb a korai vetés. A

véletlenség így hozta magával, hogy eme állítás helyességéről gyakorlatilag is volt alkalmam meggyőződni éppen az 1912. év folyamán. Ugyanis a földműves iskolai buzatábla tözsomszédságában termelt Raskó István kiscgazda buzát répa után, úgy hogy csak október 30-án vetette azt el. Mig az iskola buzájából alig egynéhány figyelemre sem méltó, sarjhajtás maradt csak hasban, addig Raskó buzájának becslés szerint mintegy 40%-a volt megtámadva a buzalégy által.

Pedig határunkban ez idén is sok volt a csikoshátú buzalégy, minek bizonyítéka az volt, hogy zabosbüköny vetésekben ez idén is sok volt a buzalégy kártétele, mert kedvezett neki a gyakori kései fagy, mely a zabokat nagyon megviselte.

Visszatérve a rozsdá kártétel elleni védekezésre kiemelem, hogy ellene úgy is védekezünk ha buzavetőmagot kellő módon előkészítjük,

mert ezáltal úgy térfogata, mint súlyra nézve jó kifejlett magot nyerünk, már pedig az nyilvánvaló, hogy rozsdás esztendőben csakis az a buzató hoz jól fejlett magot, mely a rozsdának ellentáll.

Tehát a helyes vetőmagelőkészítéssel egyszerre mind védekezünk a rozsdá kártétele ellen. Kérdés már most mi módon érjük azt el? a kiscgazda rendelkezésére álló eszközei között itt számításba jöhet a szelelő és a rosta.

Először a szelelőt vegyük használatba s a rendesnél erősebb szelet csináltassunk, miáltal a szelelő elején a legsúlyosabb magot fogunk nyerni. Sohasem szabad sajnálni, ha esetleg az oldalon sok buza jön ki, tartsuk szem előtt, hogy az oldalt kijövő buzát, mindig értékesíthetjük a rendes piaci áron, de a piac kedvéért sohasem szabad a vetőmag kiválóságát feláldozni. Ez után következnek a rosta, a mely térfogat, vagyis szemnagyság szerint fogja a vetőmagot osztályozni s megszabadítja azt a gyomtól. Jól kifejlett és súlyos szemű buzavetőmagot tehát csakis eme két eszköz használatával tudunk előállítani, így még nem produkáljuk a legtökéletesebbet, azonban nagyon meg lehetnénk elégedve ha a szelelőt és rostát használná minden gazda, mert hisz ezen eszközök könnyen beszerezhetők.

A kecskeméti iskolánál a buzavetőmag szintén át lesz szeleltetve azután rostálva s végül a konkolyozón áteresztve. Sőt nagyobb üzemekben a centrifugálgép tökéletesíti a három elsőnek munkáját.

Hogy magyar buzánk nincs hőtermőnek elismerve annak sok esetben oka a gyenge vetőmag. Hiszen, hogy példát említsék, a kecskeméti földműves iskola buzája nem idegen eredetű, hanem fajtára nézve pestmegyei s mégis jó eredményeket lehet vele elérni.

Kielégítő buzatermésnek elengedhetetlen kelteke az üszög elleni védekezés, mi a Sinbart-féle csávázást alkalmazzuk 1.5 % rézgálicz oldattal, mely annyira bevált, hogy buzánk mindig teljesen ment az üszögtől. De a vetőmagon kívül fertőtleníjük a vetőgépet, a zsákokat, a melyekbe a vetőmag fel lesz szedve, valamint a ponyvát is, a melyre a csávázott vetőmagot kiöntjük. A vetőgép, a zsákok és a ponyva fertőtlenítése minálunk forró vízzel történik, végül a csávázott és megszáradt vetőmagot a magtárba nem viszik fel.

Páris környékén, hol az első művajgyártat 1871-ben állították fel, rövid időközökben számos gyár keletkezett s nemsokára reá Szentpétervár, Moszkva, New-York, Philadelphia, Wien, Milano, Amsterdam és Brüssel, nemkülönbön kisebb városok is, mint Trieszt, Innsbruck, Bozen, Liesing dicsekedhettek művajgyárakkal. Ma már odáig jutottunk, hogy ott, hol egy nagyobb tejszővetkezet létesül, nyomban keletkezik a művajgyár is.

Mi ennek az oka?

Az, hogy mikor a művajgyártás bölcsőkorát élte, a vaj drága és rossz volt.

Nem kétkem, ha a vajpar akkorában a mai fejlettséget mutatta volna, a margarine-gyártás sohasem ölhette volna fel a mai arányokat. Magával az első minőségű teavajjal nem is vette fel a versenyt s annak árára igen kevés befolyást gyakorolt; de igenis, leszoritotta a térről a paraszt vaját, a melyet faggyuval hamisítottak a „jó falusiak“ már akkor is, mikor a margarinak még híre sem volt, mely piszkos gondtalan kezelés következtében sok esetben oly ocsmány kotyvalék, hogy vele szemben valamely kevésbé

kényes inynek eme szagtalan és kiválóbb mellékiz nélküli zsirkeverék, mely főleg palmitin olein, kevés stearin és eltűnően csekély mennyiségű vajzsirból áll, valami primavajnak tetszhetett!

Az avas vajjal szemben a margarinak még az is előnye, hogy miután a zsirsavak (butyryn, kapronin, kazein, kaprylin) majdnem teljesen hiányoznak belőle, tartós volta által tűnik ki.

A gazdák ma jajveszékelnek a margarinverseny miatt és méltó okuk van reá, mert ma a margaringyártás, mely a nagyipar minden előnyét kihasználja, ólomsúllyal nehezedik a vajtermelő gazdák vállaira még akkor is, ha az ipartörvény keretén belül mozog; ha a margarinet nem használják is fel a vajhamisításhoz.

A nagyközönség izlése u. i. általában annyira el van rontva, hogy az tudja is az olesó margarinhoz nyul.

Éppen nem ritkaság, hogy maga a vajproduktáló gazda, hogy mentül több vajat küldhessen a piacra, konvenczió fejében művaját ad cseledeinek s még alpesi tartományokban, például

Tirolban is, azt látjuk, hogy a vajszükségletnek jó részét művajjal fedezik.

Tehát baj magában véve már az is, hogy a margarinipart nagyra növesztettük, de ma már kevés oly radikálisan gondolkozó van, ki ezért annak megsemmisítését ajánlaná, mert épp oly joggal lehetne követelni azt is, hogy szüntessék be a czikória eladást. S a mily méltatlanság volna a szegény vén asszonytól, ki nem tud magának „mökkát“ szerezni, megvonni a czikóriát, épp úgy jogtalannak tetszik elméletben a szegény embert megakadályozni abban, hogy az olyan olesó zsiradékot használja, mit vásárlási ereje megenged.

De egészen más szempont alá esik az, ha olyan margarint hoznak forgalomba, mely az egészséget egyenesen veszélyezteti, mi ujabban gyakori eset, nemcsak Németországban, hanem nálunk is. Magában egy orvosi felügyelet alatt álló konyhában oly margarinnal főztek, a melytől számosan (köztük magam is) heveny gyomor-bélhuratot szereztek. Ha valaki természetes vajhoz művaját kever, hogy e keveréket az elsőnek nevének nagy nyereséggel áru-

Tények és tapasztalatok igazolták a

CASE járvaszántó gőzekék

feltétlenül praktikus, gazdaságos és üzembiztos működését.

Munkabírás óránként 2—3 hold.

Előkelő magyarországi referenciák mindenféle talajra.

Vezérképviselő: Hahn Arthur és Társai, Budapest, VIII., Üllői-ut 52B.

„G“ katalógus ingyen és bérmentve.

Ugyancsak óvni kell a buzát a megdüléstől. Jelentékenyen enyhíti a megdülést a foszfor-mütrágyázás és a hossz- és keresztirányban eszközölt vetés. 1911—12. évben mi is hossz- és keresztirányban vetettük el buzánkat s hogy ez évben értünk el az iskola fenállása óta a legmagasabb buzatermés átlagot, azt szerény véleményem szerint nagyrészt a dupla vetésnek köszönhetjük. Mi kat. holdankint 100 kg. buza-vetőmagot szoktunk elvetni, úgy hogy 1911. év őszén 50 kg. hosszában és 50 kg. keresztben lett elvetve. A kinek rendelkezésére áll annyi fogat, hogy dupla vetésre resztkozhat annak nyugodt lélekkel ajánlhatom a kettős vetést, különösen a buzánál. A mi buzánk 1912. évben okvetlenül megdült volna ha szimplán elvetjük, mert az istállótrágyázás utáni harmadik esztendőben volt.

A kettős vetés pedig annyira ellensúlyozta a megdülést, hogy az csak szórványosan egyes foltokra szorított, de még ezeken is felfelé állt a buza kalásza, úgy hogy bár silányabb volt, de még sem volt szorult. Ennek bizonyítéka az, hogy a dült foltokból félretett és külön elcsépeelt buza hl. sulya 76 kg volt. Az összes buza, vagyis a garmadából vett többszörös minta alapján az 1912. évi buzánk hl. sulya 80 kg. tehát az viszonyaink között aránylag nagy, mi a mütrágyázás javára írható. Buzánk tavasszal oly erőteljesen fejlődött, hogy már márczius közepén sem lehetett volna megboronálni azért ezt el is hagytuk. Ez is igazolja, hogy mütrágyázás és kettős vetés nélkül a talaj bő nitrogén tartalmát nem lehetett volna javunkra okszerűen kihasználni.

Ez okból nem helyes ama érvelés, hogy a kinek van elég istálló trágyája az nem szükségl a mütrágyát, sőt ellenkezőleg annak igen is szüksége van a mütrágyára mert, nélkülük a talaj tápanyagainak kihasználása nem tökéletes. Viszont, a ki istállótrágyát nem alkalmaz az ne ringassa magát abban a reményben, hogy a mütrágyák révén kielégítő eredményt fog elérni.

A buzatalaj előkészítése iskolánknál az időjárás szerint módosul. Csapadékos nyár esetén mint pl. 1910. évben az előkészítés a következő, először tarlóhántás tárcsás boronával, utána boronálás, 6 hét mulva forgató szántás 18 cm. mélyen ez után boronálás. Megjegyzem, hogy a forgató szántásnál nem épen pontosan tartjuk be a 6 hetet, hanem eső utáni időt választunk, a

mikor a talajt rögmentesen lehet előkészíteni, végül harmadszor vetés előtt adunk 15 cm. mély vetőszántást, utána jön egy nehéz borona, ez után a vetés s végül egy magtakaró könnyű boronálás.

Száraz esztendőben azonban (mint pl. 1911. évben) Campbell-féle talajművelést alkalmazunk.

A tavaszi lekerülte után adtunk egy kb. 6 cm. mély tarlóhántást tárcsás boronával, utána simítást és boronálást, mintegy két hét mulva a talajt újból megboronáltattuk. A tarlóhántástól számítva mintegy 5 hét mulva, mikor a gyomok már jelentékenyen kikeltek és kifejlődtek, adtunk egy mélyebb (kb. 8—10 cm.) tárcsázást, utána simítást és boronálást, ezek után két hétre adtunk ismét egy boronálást. Szeptember végéig nem kaptunk esőt ez okból óvakodnunk kellett mélyebb forgatástól, mert a rendkívül forróságban és szárazságban rögs talajt kaptunk volna. Minthogy azonban a rétegek megforgatása és keverése szükséges a vetőszántás előtt nem zárkoztunk el, hogy azonban minél kevesebb rög képződjék, az ekéket előhántóval szereltettem fel és 15 cm.-nél mélyebben nem volt szabad őket leereszteni, ezzel a módszerrel elértem, hogy ökölnagyságúnál nagyobb rögek nem képződtek. Az ekéket nyomban követte a talajtömörítő és pedig a következő beosztással: reggelig szántott 4 kettős ökör- és 1 kettős lófogat, reggeli után a lovakat átfogattam a tömörítőbe, úgy hogy a lófogatnak uzsonnáig volt mit tömöríteni, sőt amaz előnyt értem el, hogy a szántott rész nyomban meg lett tömörítve. Uzsonna után pedig a lófogat boronált, úgy hogy, a mit az nap felszántattam uzsonnáig az meg lett tömörítve és boronálva, az uzsonna utáni szántás pedig már korántsem volt annyira kitéve a kiszáradásnak.

Nagyobb üzemekben azonban ajánlom, a tömörítőt azonnal annyi eke után járattatni a hány győz a tömörítőnek munkát adni.

A talajelőkészítés mottója száraz időjárás mellett abban nyilvánul, hogy az előkészítéssel fokozatosan haladjunk lefelé, mert hirtelen és mélyebb behatolás rögsé teszi a földet s ez okból ki is szárad.

Daczára annak, hogy az 1911. évi ős gazdag volt csapadékban mégis volt alkalmunk kitalapozni a Campbell-féle művelés előnyeit, ugyanis bővebb csapadékot 1911. év folyamán

csak október második felében kaptunk s tekintettel arra, hogy buzánkat már október legelején vetettük el módunkban állt, a buza kelését megfigyelni a száraz időjárás mellett s azt lehet mondani, hogy ennek daczára a buza kikelése kifogástalan volt.

A Campbell-féle műveléssel vetőmagot is lehet megtakarítani, tapasztalásunk szerint ez buzánál 10—15%, rozsnál 15—20%-ot tesz ki. Azonban sohasem szabad a megtakarítást a gabonák bokrosodó képességére alapítani, miért is a Campbell-féle 30—40%-os megtakarítások a mi alföldi viszonyaink között nem fognak bekövetkezni. A gabonának, az itteni viszonyok között nem szabad nagyobb mértékben elbokrosodnia, a ritkább vetéssel pedig nagyobb lesz a bokrosodás, ez okból nagyobb mérvű lesz a megdülés, a rozsdás és a kései érés.

A vetés sűrűségének kérdésében mindig begazoltnak tapasztaltam Várad Szabó János a csorvási uradalom tisztartójának szabatos kísérleteit.

A Campbell-féle vetőmag megtakarítás csak annyiban jöhet számítás alá, a mennyiben a németországi porhanyós műveléssel szemben a mi alföldi viszonyaink között különösen az ősziéknél a vetőmag egy része nem kelt ki, hogy tehát megfelelő zártságot érjünk el, ez okból több vetőmagot kellett elvetnünk, no de ez a magmennyiség csak mint megszokott viszony-szám jöhet tekintetbe, mert a lényeg a vetés zártsága, a melynek pedig a buzánál viszonyaink között jónak, illetőleg sűrűnek kell lenni. A vetőmagtakarítás lényege tehát az, hogy ugyanazt a zártságot száraz időjárás esetén a Campbell-féle talajműveléssel 10—15% kevesebb vetőmaggal érjük el, mint régebben ismert porhanyós talajműveléssel.

Hat méternél szélesebb árkok áthidalása.

A hidakról irt multkori soraink kiegészítéseül ezennel bemutatunk három ábrát, melyekből világosan látható, miként lehet néhány darab padló (erős deszka), fenyődarab vagy gerenda-darabok kapcsolással vagy szegék és kötelekkel összekötése által oly hidakat összeállítani, melyek 6 méternél szélesebb árkok, vizmosások és hasadékok áthidalására, mint közbenső hidtartók alkalmazhatók. Ugyanis rendszerint csak 6 méter szélességig nem kell a hid gerendázatnak köz-

sítsa: ezen eljárás, bármi kevés lenne is a vaj közé kevert margarin, a hamisítás fogalma alá esik.

Sajnos, ez a keverés nagyban lesz üzve a termelő gazda és a fogyasztó anyagi kárára, Európaszerte egy teljesen jogosult mozgalom keletkezett, mely a margarinnal üzött hamisítások ellen irányul s mely számos törvényben s rendelkezletben vagy még előkészítésben levő törvényjavaslatokban (Olaszország, Oroszország, Belgium) nyert kifejezést azonban a nélkül, hogy ezen kérdés a vajtermelők megnyugvására mind-ezideig érdemlegesen meg lenne oldva.

Ennek oka főleg abban keresendő, hogy az az ellenőrzés különösen ott, hol a müvaj a természetes vajjal egy helyiségben árusítható, teljesen illuziózus s hogy a müvaj felismerésére alkalmazott vizsgálati módszerek gyorsaság és pontosság tekintetében még sok kívánnivalót engednek, a mennyiben 1887-ig a hamisítás csak akkor volt biztosan felismerhető, ha az vagy 30%-ra rugott s jelenleg is csak akkor mutatható ki biztosan, ha 20% körül jár. A ki szerényebb mérvű hamisítással beéri, (mely

mellett még mindig igen jó üzletet csinálhat), tehát büntetlenül üzheti mesterségét tovább, még ott is, hol a keverést a törvény quasi nem is legalizálja, mint az 1887-ik évi július 20-iki német törvény.

A létező törvények ki nem elégitő volta mellett ismételtelen merült fel azon ajánlat, a margarint feltűnő módon (még azt is, hogy kékre!) festeni; másfelől éppen annak ellenkezője: festését megtiltani.

Az első kívánságnak van bizonyos kiméletlen oldala, mert ha igen intenzív színekre festetnek a müvaj, azon szegényebb sorsu fogyasztókra nézve, kik vele élni kényyszerülnek, bizony csak nyomasztólag hathat; míg a festési tilalom az árut undorítóvá tenné, mert bizony a margarin az ő természetes szürkés-fehér színével épen nem étvágygerjesztő. Mind a két javaslat különben a margarinyárok hatósági felügyeletét önként követeli mi méltán azon gondolatra vezet, hogy a gyártás ellenőrzése a müncheni dr. Soxleth javaslatának alkalmazásával teljesíthető, mely abban áll, hogy a gyáros 100 kg. marga-

rinhoz 1 kilogramm phenolphtaleint keverni tartozzék.

Ennek következtében a müvaj ugyanis könnyen felismerhető, mert 0.00001% phenolphtalein közönséges káli vagy natronlug, szivarhamu stb. által könnyen kimutatható. Tekintettel az alkalmazott kis mennyiségre, ez a margarinból ki nem mosható, különben ártalmatlan s az áru kinézésére befolyással nincsen, tehát nincs ok tőle idegenkedni.

Mihelyt az ilyen margarinnak a természetes vajjal történő keverése alkáliakkal kezeltetik, az piros színt vesz fel, tehát könnyű lesz az oly káros keverési ipart felismerni, méltó büntetéséhez kellő fogantatást nyerve.

Miután a vajnak keverése müvajjal általában tilalmazva van s a tilalom áthágásának kellő ellenőrzése ezidőszert csak a jelzett módon lehetséges, a fogyasztóközönség érdekeinek kellő figyelembevételével a margarinyártásnak hatósági ellenőrzésében kell ezen égető kérdés megoldását keresni.

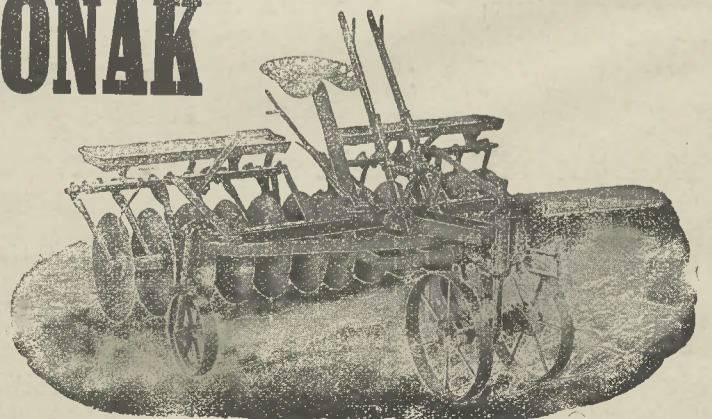
McCormick TÁRCSÁSBORONÁK

egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szerkezetük és legkiválóbb anyaguk révén a legkedveltebbek és legelterjedtebbek. A tarlóbuktatáshoz és őszi szántásra a legujabb szabadalmazott és a hazai viszonyoknak teljesen megfelelő

McCormick Tárcsásboronát

már most kérjük megrendelni, miután gyárunk különben nem képes az óriási szükségletet idejében szállítani.

International Harvester Company of America
BUDAPEST, V., VÁCZI-UT 98.

benső támasz az ideiglenes fahidaknál, azonban ennél nagyobb szélességnél már terhesszerek közlekedése csak úgy engedhető meg, ha közbe bakokat állítunk, melyek a hordgerendáknak biztos támaszul szolgálnak s azokkal szorosan össze lesznek kötve úgy, hogy az egyik part s a bak, vagy pedig 2 bak közötti távolság a 6 métert soha meg ne haladja. Tehát egygyel kevesebb bak kell, mint a hid hossza méterekben, osztva 6-tal.

A rajzainkban bemutatott bakok rendes cselelyebb megterhelhetőségre vannak számítva s körülbelül 2 méter magasra építhetők, de ha ennél mélyebb az árok vagy 10 q-nál nagyobb súlyú szerek közlekednek a hidon, akkor nem csak aránylag erősebb padlókat, fenyőket vagy gerendákat használunk fel a bakokhoz, hanem még keresztmázasok által is megerősítjük azokat, de még így is csak 3 méter magasságig szabad ily szerkezetű bakokat használni. Különben lehet ilyen ideiglenes hidakhoz olyanforma bakokat is használni, mint nálunk faluhelyen a kőművesek szoktak alkalmazni házépítésnél stb. csak hogy mindig a terheletésnek megfelelő méretekkel kell bírni a bakokhoz felhasznált faanyagot. Ez utóbbiaknál nincs küszöb, hanem a szétvetett dupla lábak nyujtanak kellő szilárdságot a bakoknak.

Szöszös bükkönyös buza.

Irta: Illés Lajos.

A folyton fejlődő állattenyésztés mellett napról-napra több gondot okoz az állatok rendszeres takarmányozása, mert az utóbbi időben a kedvezőtlen időjárás folytán takarmánytermésünk annyira gyenge, hogy mindig takarmányhiánnyal kell küzdenünk. Különösen a tehenészetekben ad a takarmányozás legtöbb gondot, még pedig a tavasz közeledtekor, mikor már a

111-ik ábra. Padlókból készült hidbak.

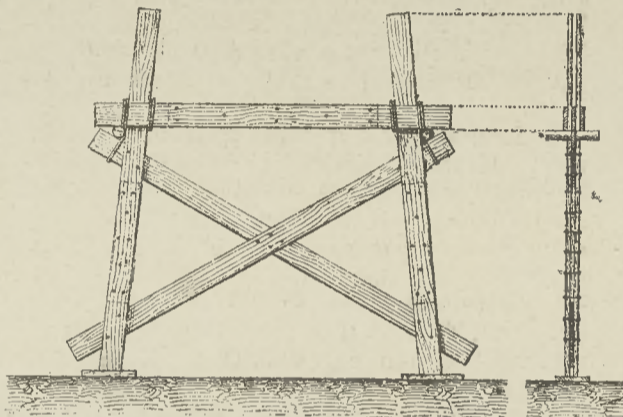
takarmányrépa fogytán van, luczerna azonban még nincs és legeltetni sem lehet. Így a gazdák olyan takarmányokat igyekeztek termelni, melyek tavasszal korán etethetők, hogy a téli takarmányozásról mielőbb áttérhessenek a sokkal olcsóbb zöldtakarmányozásra. E célból majdnem minden nagyobb gazdaságban leginkább az őszi keverék vetését karolták fel. Ez voltaképpen az őszi borsónak vagy szöszösbükkönynek keverése rozsszal vagy őszi árpával, de termelik olyan keverékben is, melyben mindegyik növény megtalálható. Leginkább a szöszösbükkönyös rozstermelése van elterjedve, már csak azért is, mert rozsszal majdnem minden gazdaság rendelkezik, míg az őszi árpát nem termelik mindenütt. Különben is a szöszösbükkönyös rozst olyan takarmány, mely a gazdát elég korán juttatja zöldtakarmányhoz s a melyet az állatok is nagyon szeretnek.

veken keresztül foglalkozom a szöszösbükkönyös rozstermelésével s így volt alkalmam ezt a takarmányt fejlődés közben jól megfigyelni. Volt olyan esztendő, mikor a termelés eredményével meg lehetünk elégedve, legtöbbször azonban termelése nem a legjobban sikerült, mert a szöszösbükköny a rozst fejlődésével nem tud lépést tartani, nagyon alacsony marad s alig

bir néhány levéllel. Azonkívül a rozst sokkal hamarabb is virágzik, mint a szöszösbükköny s a mint már egyszer a fejét kihányta és elvirágzott, oly gyorsan vénül, hogy alig kezdjük meg az etetését, már is abba kell hagynunk, mert a takarmány nem áll egyébből, mint a rozst vastag, kemény szárából, melyet az állatok nem szívesen fogyasztanak, sőt meg sem esznek. Így aztán sokszor kénytelen a gazda a már elvénült őszi keveréket meghagyni s abból magot termelni. Minthogy igen sok gazdaságban a keverék után őszi kalászt vetnek, ha azt magnak hagyja meg, beleesik abba a hibába, hogy kalászt kalászos után termel, a mi nagyon is ellenkezik a váltógazdaság szabályaival. Sok gazdaságban pedig kettős termelés céljából vetik s mohart vagy csalamádét következtetnek utána, mi miatt szintén korán kell a keveréknek a talajról lekerülni.

Hogy e hátrányokat elkerülhessük, korán kellene megkezdendünk a rozstos keveréknek etetését. Csak hogy ekkor a rozst még nagyon fejletlen, kicsi, úgy hogy nagy területet kell lekaszálnunk a szükséglet előállítására, a mi pedig nem gazdaságos. A rozst voltaképpen akkor kezd erősebben fejlődni s magasabbra nőni, mikor már kalászt kihányta, tehát csak ekkor fog megfelelő mennyiséget is adni. Különösen tapasztaljuk e hátrányokat akkor, ha nagyobb területet vetünk be e keverékkel még az esetben is, ha a tábla részletekben lett elvetve.

Ezek indítottak engem arra, hogy gazdasá-

112-ik ábra. Gömbölyű fából (fenyő) készült hidbak.

gunkban megkíséreljem a szöszösbükkönyt buzával keverni s ezt alkalmazni zöldtakarmányul. Az eredmény annyira kedvező volt, hogy azóta a szöszösbükkönyös keveréknek szánt területből csak a felét vetjük el rozsszal, míg a másik felét buzával.

Ezzel elértük, hogy mire a rozst elvénült volna, már teljesen feltakarmányoztatott, a buza pedig annyira megerősödött, hogy etetését azonnal megkezdhetjük. Ebben a keverékben a szöszösbükköny a buza fejlődésével már lépést tudott tartani s annyira megerősödött, hogy mintegy 70—80 cm. magasra is megnőtt és sokkal több levéllel birt, mint a rozstban. Ilyen szépen kifejlődött szöszösbükkönyt a rozstos keverékben még sohasem láttam. Mire pedig a buza fejét kihányta, a bükköny is javában virágzott. Így természetesen sokkal jobb takarmányt szolgáltatott, mint a már elvénült rozstoskeverék s az állatok is szívesebben ették.

A szöszösbükkönyös buza termelése ép úgy történik, mint a rozstos keveréké! Talaj tekintetében természetesen olyan talaj felcl meg neki, melyben a buza maga is jól diszlik. A vetésgóban rendszerint tavaszi kalászos után vetjük s utána a talaj vagy felugának marad, a mi után őszi buza következik, miért is alája istálló-

trágyát adunk vagy pedig úgy termeljük, hogy utána trágyás csalamádé következik, a mit aztán őszi buza követ.

A talajt alája úgy készítjük el, hogy a tavaszi gabona lekerülte után a tarlót azonnal meghántjuk, szeptember elején megtrágyazzuk s a trágyát közép mélyen alászántjuk. Ezt követi szeptember második felében a vetés. A keveréket lehetőleg úgy állítsuk össze, hogy minél több legyen benne a bükköny, vagyis 1 hl. szöszösbükkönyhöz 0.5 hl. buzát keverünk. A vetőmagnenyiség kat. holdanként soros vetés mellett 140—160 liter, melyet rendes gabona-sortávolságra vetünk. Ősszel semmi ápolásban nem részesül, tavasszal azonban nehéz boronával jól megfogaszoljuk, a mi fejlődésére jó hatásal lesz.

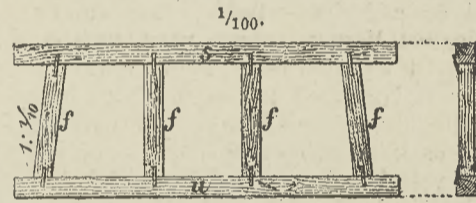
Kaszálását akkor kezdjük meg, mikor a buza már kalás: át hányja, a szöszösbükköny pedig virágzik, a mi rendszerint május második vagy június első felében szokott bekövetkezni. Termése kat. holdanként 100—120 q között változik.

A közleménnyel nem azt akarom elérni, hogy gazdáink a szöszösbükkönyös rozst termelésével felhagyjanak, hanem csak arra akartam rámutatni, hogy mennyivel előnyösebb az, ha az őszi takarmányt úgy vetjük, hogy annak csak az egyik fele legyen rozstos, a másik fele pedig buzáskeverék, miáltal elérjük azt, hogy állataink a luczerna etetéséig mindig jóminőségű és fiatal zöldtakarmányt kapnak.

Kérdések és feleletek.

Kérdés. Tarlószántás mélysége.

Látom, hogy némelyik gazda csak sekélyen buktatja a gabona tarlókat, mások meg 5—6" mélyen szántják meg azokat, vagy tán vannak esetek mikor a mélyebb talajmivelés előnyösebb

113-ik ábra. Faragott fából (gerendákból) készült hidbak.

a hántásnál? Kérek erre nézve szíves felvilágosítást.

F. J.

Kérdés. Vetőszántás helyett tárcsázás.

Többször hallottam már, hogy az őszi vetések vetőszántását egészen jól lehet pótolni tárcsázással, ha tarlőhántás után rendes mély (7—8") forgató szántást kapott a talaj s ezzel sok munkát kimélünk és így időt nyerünk. De vajjon nem hátrányos-e a jövő termésre ezen szántás helyettesítés s mikor lehet az indokolt vagyis minden hátrány nélkül alkalmazható?

Egy kezdő gazda.

Kérdés. Zöldtrágyázás répa alá.

Istállótrágyából nem tudok eleget produkálni gazdaságomban, azért répa alá szeretnék zöldtrágyát alkalmazni, de eddig nem olvastam arról, hogy ez tényleg beválik-e s azért kérem velem tudatni, hogy érdemes-e zöldtrágyázást répa alá alkalmazni, vagy inkább más növénynek jobban használna-e az? És nem volna-e még most késő ily növény vetése?

N. D.

Kérdés. Paradicsom értékesítés.

Egy magyar holdnyi területen paradicsomot termeszték. Szeretném a terméshozamot jól értékesíteni. Körülbelül milyen mennyiségre számíthatok és mennyi főzet készíthető egy méter-

A szabadalmazott

„JURENÁK EKE“

szerkezete egyszerű,
kezelése könnyű,
szabályozása gyors,
kb. 50%-kal többet szánt,
kb. 30%-kal kevesebb vonóerőt igényel,
legtökéletesebb s a jövő ekéje.

Részletes árjegyzéket szívesen küld:

„JURENÁK“ szab. ekegyár Részvénytárs., MAROSVÁSÁRHELY.

mázsából? És mennyi volna kapható hektoliterenkint?
S. J.

Felelet. Zöldtrágyának alkalmas növény magtermesztése című kérdésre.

I. Zöldtrágyanövénynek csak a pillangós virágok alkalmasak, mivel csak ezek rendelkeznek azzal a tulajdonsággal, hogy a levegő nitrogénjét értékesítik. De annak a pillangós virágú növénynek is kell bizonyos sajátossággal bírnia, hogy zöldtrágyázásra alkalmas legyen, nevezetesen: gyors fejlődésű növénynek kell lennie, nagy tömeget kell adnia, nagy nitrogéngyűjtőképességgel kell bírnia és olcsónak kell lennie. Éme kivánalmaknak leginkább megfelelnek: a nyulszapuka, szöszösbükköny, biborhere, homoki borsó, laposmagvu fehér csillagfürt és a lóbab. Hazánkban zöldtrágyanövényül ezeket használják, tehát ezeknek magját volna érdemes termeszteni. Természetesen gazdaságának viszonyai fogják elsősorban megjelölni, azt, hogy az említett növények közül, melyiket érdemesebb termeszteni.

Legány Ödön.

II. A zöldtrágyázásra nálunk leginkább a csillagfürtöt használják, mivel ez a növény nemcsak fizikailag javítja a talaj állapotát, hanem lényeggyűjtő tulajdonságával is kiválóan gazdagítja. Ez az előnye még az esetben is megmarad, hogyha nem mint zöld trágyázás használtatik fel, hanem tisztán a magtermesztésre, mert a termelt csillagfürt gyökerei bennmaradnak a földben és még így is jó szolgálatot tesznek. Egyébként a növény magtermesztése ezenfelül is kifizeti magát, hiszen az utóbbi időben a mag kereslete folytonosan emelkedik és ma már métermázsánként átlag 12—16 koronát is megadnak érte. Ha tekintetbe vesszük a fentebb említett tulajdonságait és azt, hogy holdanként 6—12 métermázsá termést ad, könnyen kiszámíthatjuk, hogy csupán készpénzben közel 200 korona bruttó bevételünk lehet. A magtermesztésre leginkább megfelel és a legkeresettebb a laposmagu fehér csillagfürt. Vethető szórva, vagy sorokba 25—35 cm.-nyi távolságra és leginkább április hó közepén, a mikor már a fagyoktól tartani nem lehet. A csillagfürt ugyanis igen érzékeny a hideg iránt, akár csak a bab és a kedvezőtlen időjárás a horai vetésben igen nagy károkat tehet. Egy kat. koldra az első esetben 80—100, a másodikban 60—90 liter vetőmagra van szükség és legfeljebb 3—4 cm. mélyre vethető. A megmunkálása a soros vetésnél kapálásból, a szórva vetettnél boronálásból áll. Talajműveleteknek megfelel az egyszerű szántás is. Augusztus közepén érik, a mikor is hajnalban sarlóval aratható. Csépelni a kézi hadaróval szokták a teljes megszáradás után. A talajt illetően igénytelen, ellenben a műtrágyák iránt igen háladatos.

Kadosa Zdenkó.

Felelet. Nitrogén trágyák hatása című kérdésre.

A chilisalétromban foglalt nitrogénnek a bomlása gyorsabb s így azért bir nagyobb és jelentőségtelesebb hatással a növényzetre, mert a fiatal növénynek akkor nyújtja a nitrogént, a midőn annak leginkább van arra szüksége, még tápdús talajokon is, hogy a gyermekkorán gyorsan essen át. Tehát ha az ammoniak sokban foglalt nitrogén azonos mennyiségben is van jelen a chilisalétrommal s ha ez teljesen érvényesül is, még se bírja azt a hatást és abban a fokban kifejteni, mint a chilisalétrom. Általában a chilisalétromot a gyors segítség jellemzi, tehát minden növényre alkalmas, míg az ammoniak-sókat inkább lassan fejlődő növények alá indokoltabb alkalmazni, bár a chilisalétrom többszöri adagolásával a tenyészidőnek megfelelőleg ugyanazt érzük el és biztosabban.

Szücs János.

Felelet. Filokszer a homokban című kérdésre.

Tényleg az utóbbi időkben több helyütt tapasztalva lett a filokszer a homoki szőlőkben. Ennek az oka még határozottan megállapítva nincs. Valószínű, hogy ezen talajok, melyek régebben immunisok voltak a gyakori trágyázás általában a kultúra folytán tevékenyben évről-évre gazdagodtak s így a talaj összetétele lassanként megváltozott, elvesztette immunitását minek következtében most már a filokszer is megél benne. Önként következik egyébként a tényből, hogy ha valamely tulajban filokszer megél az már nem ugynevezett nagyon laza talaj, hanem többé-kevésbé kötöttebb s mint ilyenben természetesen a szénkénegezés sikerrel alkalmazható.

Sz. G.

HIREK.

Országos sörárpavásár. A Borsodmezei Gazdasági Egyesület az OMGE-vel, több megyei gazdasági egyesülettel, a miskolczi kereskedelmi és iparkamarával, továbbá a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetével karöltve Miskolcson, augusztus hó 22. napján a megyeház nagytermében országos sörárpavásárt rendez. Ez már a tizenötödik vásár lesz. A vásáron résztvenni óhajtok az eladó árpából faj és minőség szerint 5 kilogramm mintát küldjenek a rendező egyesület titkári hivatalába. A ki az eladással a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetét óhajtja megbizni, oda is küldjön 4 kilogrammos mintát. A Miskolczi hitelintézet a vásárra bejelentett árpát fekbér nélkül beraktározza és előleget is ad.

A hontmegyei gazdák gyűlése. A Hontmegyei Gazdasági Egyesület Ivánka István elnöklésével tartott gyűlésén jóváhagyták Bolgár János titkár jelentését. Ezután az OMGE által rendezendő országos sörárpa- és komlókiállítás ügyével foglalkoztak s elhatározták, hogy a kiállítás sikere érdekében széleskörű propagandát indítanak. Több rendbeli miniszteri leirat tudomásul vétele után megbízták Obert Kálmánt, a háziipari tanfolyamok szervezőjét, a téli háziipari tanfolyamok programjának megállapításával, majd 17 községnek segítséget szavaztak meg a községi tenyészbikák beszerzési költségeinek csökkentése céljából. Csab, Apafalva, Csal és Daesókeszi községek kigazdái számára Svájból beszerzendő tenyészállatok kedvezményesen áron történő bevásárlására a földművelésügyi kormány állami segítséget engedelmelvén, a választmány Heinecz István gazdasági felügyelőt és Bolgár János titkárt küldte ki az állatok kiválasztására. Végül több új tagot vettek fel s elhatározták, hogy pályázatot irnak ki az egyesület titkári állására.

Az erdélyi gazdák gyűlése. Az Erdélyi Gazdasági Egyesület Bánffy Ernő báró elnöklésével tartott igazgató-választmányi ülésén Tokaji László titkár előterjesztése alapján a kolozsvári gazdasági akadémiánál megüresedett erdélyi alapítványi ösztöndíjas helyekre jelölték a pályázókat, majd az egyesület által évenként jutalmul kiosztani szokott pályadíjak odaítéléséről határoztak. A Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége a kolozsmegyei Dezsér község határában fekvő 1039 kat. hold, 114 négyszögöl kiterjedésű állami birtoknak legcélszerűbb módoni fölhasználására kérvén véleményét, az igazgatóválasztmány Jósika Gábor báró indítványára azt javasolja, hogy a birtokból elsősorban egy 400—500 holdas középirtokot létesítsenek, a fennmaradó részt pedig parcellázzák kolozsvári, kolozskarai és györgyfalvi magyar kigazdák részére. Együttel elhatározták,

hogy fölkérjék az altruista bank igazgatóságát, hogy tekintettel Erdély különleges birtokviszonyaira az erdélyrészi birtokok eladása és vásárlása alkalmával mindenkor kérje ki az egyesület véleményét. A Biharmegyei Gazdasági Egyesület a gazdasági szakoktatás reformja tárgyában átirattal fordult az egyesülethez. Többek észrevétele után a kérdés alapos megvitatása végett bizottságot küldöttek ki. Végül kimondták, hogy az idei országos sörárpa- és komlókiállítás, valamint az 1913. évi I. országos kukoricakiállítás bemutatásra kerülő tipikus erdélyi terményminták megőrzésével egy kisebbszertű muzeumnak vetik meg alapját, majd elhatározták, hogy az erdélyrészi cukorrépa-termelő gazdaközöniséget tömörülésre szólítják föl.

Debreczen a gazdasági nevelésért. Néhány hónappal ezelőtt Debreczen város törvényhatósága, mint tudósítónk írja, elhatározta, hogy nagyobb alapítványt tesz oly célból, hogy fiatal gazdák-t a külföldre küldje a modern és okszerű gazdálkodás elsajátítása végett. A közgyűlés határozatát a belügyminiszter jóváhagyta, s a város tanácsa elkészítette az alapító levelet. E szerint az ösztöndíjas kiküldöttek félévig kell a külföldön tartózkodnia, s az állattenyésztést, magtermelést, művelést, kertészetet tanulmányoznia. Az ösztöndíjat csak az kaphatja, a ki a német, francia vagy angol nyelvet bírja. Az alapítvány összegét a város már beállítja a jövő évi költségvetésbe.

Rossz munkásviszonyok. Máramaros megyében a munkásviszonyok orvoslására égető szükség lévén, a vármegyei gazdasági egyesület minap tartott ülésén foglalkoztak ezzel a fontos ügyvel. Megállapították, hogy a nagy munkabér mellett a gazdaságok nem tudnak boldogulni, sőt legtöbbször a nagy munka idején még elegendő munkást sem kapnak. Az általános munkáshiány főoka, hogy a legtöbb munkabíró egyént leviszik az Alföldre, s a ki meg otthon marad az is rendszeren le van foglalóval kötve. Ez aztán vagy egyáltalán nem, vagy pedig csak igen nagy bér mellett hajlandó munkába állani. Ez okból a munkásviszonyok javítása és a munkások elszállításának szabályozása céljából a gazdasági egyesület javaslatot terjeszt Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszter elé.

A gazdasági gépnél alkalmazott munkás biztosítása. A földművelésügyi miniszter egy most fölötté aktuális körrendeletet adott ki. E szerint érvényen kívül helyezi hivatali elődjének a mezőgazdasági gépnél alkalmazott munkás biztosítására vonatkozó rendelkezéseit és olyformán intézkedik, hogy a gazdasági gépnél alkalmazott munkás, tekintet nélkül arra, hogy a gép tulajdonosa a saját gazdaságában avagy mint vállalkozó, mások gazdaságában dolgozik, az 1907. évi XIX t.-cz.-ben előírt biztosítási kötelezettség alá nem vonható. Kivétel csakis a képesített gépész, a ki minden esetben az idézett törvény al al előírt biztosítási kötelezettség alá esik. A gazdasági géptulajdonos alkalmazottjainak betegség esetére való biztosítási kötelezettsége abban az esetben, ha a gép tulajdonosa nem a saját gazdaságában hanem mint vállalkozó mások gazdaságában végeztet munkát, az idézett törvényezikk 1. §-ban foglalt rendelkezésekre alapítható, feltéve az első esetben az, hogy az említett géptulajdonos tevékenysége az iparszerűség fogalma alá esik, illetőleg az oly géptulajdonos iparigazolvány váltására köteleztetett, a második esetben pedig, hogy a géptulajdonos foglalkozása a törvény 1. §-ának 2. pontja alá vonható. A gazdasági géptulajdonos ama foglalkozása azonban, hogy nem a saját gazdaságában, hanem mint vállalkozó másnak a gazdaságában végeztet munkát, az iparszerű

KEMNA FORRÓGŐZEKÉI

szabadalmazott

SCHMIDT mérnök doktor hirneves füstös-tulhevitőjével

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett rendszert úgy teljesítő-képesség, mint tartóosság tekintetében messze felülmulnak és lényegesen kevesebb szénét fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel szolgál:

KEMNA J. BUDAPEST, VI., Váci-körút 51. szám.

Sürgőnyezim: Kemna, Budapest.
Telefon 91—21. Telefon 91—21.

ség fogalma alá nem esik, illetőleg az ily géptulajdonos iparigazolvány váltására nem kötelezhető.

Anglia és a répacukoripar. Mint ismeretes, Anglia eddig főleg nádcukrot fogyasztott, de azért a nagy cukorfogyasztása miatt évente óriási összegeket fizetett ki német répacukorért. Mint Londonból jelentik, Anglia egyes vidékein a cukorrépa nagymértékben való termelését már a jövőre megkezdik és Norfolk grófságban napi 1000 tonna cukorrépa feldolgozására képes cukorgyárat építenek.

A dohánykertész járandósága. Fölmerült esetből kifolyólag elvi határozatban mondtotta ki a hatásköri bíróság, hogy dohánykertészi járandóság iránt törvényes alakszerűségnek megfelelő szerződésre alapított követelés, összegére tekintet nélkül, közigazgatási bíróság hatáskörébe tartozik. A hatáskör megbirálásánál a kereset tartalma irányadó; a követelés jogi minősítése nem a használt kifejezés és megjelölés, hanem a kereset belső lényege és jogi értelmezése szerint történik.

Bor-, szőlő- és gyümölcskiállítás Szegeden. A Homoki Szőlősgazdák Országos Egyesülete a Szegedi Gazdasági Egyesülettel karöltve szeptember hónap 22. és 23. napjain bor-, szőlő- és gyümölcskiállítást rendez Szegeden. A borok csoportjában külön díjaznak a hegyi-, a homoki-, a fehér- és vörösbortokat. Térdíjat nem kell értük fizetni. Hogy a kiállításon a látogatóközönség az egyes termelők borait megismerhesse, bor-kóstolást is tartanak. A szőlő- és gyümölcskiállításnál mérsékelt térdíjakat szednek. A bejelentési határidő szeptember 15-én jár le. Fölvilágosításért dr. Gerle Imre rendezőbizottsági elnökhöz (Szeged, Tisza Lajos-körút 69.) kell fordulni. Díjazási czélokra már eddig is több pénzjutalom, és diszoklevél áll rendelkezésre.

Az Ampelologiai Intézet nemes fajlesztőinek kipróbálásáról. A m. kir. Ampelologiai Intézet a magyar borélesztők tanulmányozásával annyira előhaladt, hogy a főbb hazai borvidékekről kiválasztott nemes fajlesztőit a folytatólagos gyakorlati kipróbálásra még a tavalyinál nagyobb mértékben is a bortermelőközönség rendelkezésére bocsáthatja. Mint ismeretes, a must sokféle élesztőt — jó és rossz hatásúakat — továbbá penészcsirákat és baktériumokat is tartalmaz, a melyek mind fejlődésnek indulnak s az erősebb és nagyobb mennyiségben jelenlevő fajok a többieket elnyomják. Megtörténhetik már most, hogy a rosszabb élesztőfajták vannak tulsúlyban s aztán a jóhatásúakat elnyomják. Ezért czélszerű a természetes erjedési folyamatot támogatni oly módon, hogy a friss musthoz nagyobb mennyiségben egy kipróbált nemes élesztőfajtát keverünk, mely aztán gyorsan elszaporodva, az erjedés vezetését magához ragadja. Külföldön már több intézet termeli a tiszta borélesztőfajokat s évenként sok ezer termelő veszi igénybe és használja azokat. A nemes fajlesztőtől azonban csodát várni nem szabad. Rossz mustból értékes bort a legnemesebb élesztő sem csinálhat, de helyes kezelés mellett a must gyorsabb és tökéletesebb, tisztább erjedését, a bor viszonylag gyorsabb fejlődését, érését bizonyos fokig elérhetjük és a legkedvezőbb esetekben a bor zamata is fokozódhat.

A múlt évben próbaképpen szétküldött nemes élesztővel végzett kísérletek nagyjából kedvező eredményre igazolja ezt. Különösen ajánlható a nemes fajlesztő a rothadt szőlőből szűrt mustok erjesztésére. Ez esetben szükséges a mustot kénezés által lenyálkázni, hogy a baktériumok és penészek eltávolíttassanak. A kénezett mustok erjesztésére már kénessavhoz szoktatott nemes élesztőt küldenek. Hogy a t. szőlősgazdák a fajlesztő hatásáról s elönyeiről hü képet kaphassanak, czélszerű, ha a must egy részét nemes fajlesztővel erjesztik ki, más részét pedig a rendes szokás szerint erjesztik fajlesztő nélkül. A beoltott és be nem oltott mustnak természetesen teljesen egyformának kell lennie, a mit előzetes összekeverés és szétosztás által lehet elérni. Szükséges továbbá a beoltott és be nem oltott mustot illetve bort is teljesen egyformán kezelni. Így aztán a kétféle móddal nyert bor összehasonlítása révén megállapítható a fajlesztő hatása.

A nemes fajlesztőt a használati utasítással együtt díjtalanul adják a t. szőlősgazdáknak, azaz a feltétellel, hogy az első fejtés után mindenesetre s ha a bor időközben nem adatik el, ugy később is, a kísérlet eredményeiről értesítést

küldjenek az Ampelologiai Intézetnek. Felhívtnak a t. szőlősgazdák, hogy a kik az ideai szüretkor fajlesztővel kísérletezni óhajtanak, lehetőleg mielőbb — *de mindenesetre legalább két héttel a szüret előtt* — közöljék az intézettel (Budapest, II., Döbrentei-ut 15—17): 1. nevüket és címüket; 2. mily fajtájú szőlőből szűrt és mennyi musttal óhajtanak kísérletezni s 3. hogy a szüret előreláthatóan mikor fog megtartatni. Miután a fajlesztők elszaporítása tetemes munkát okoz: a kiosztást a rendelkezésre álló munkaerőhöz kell szabni. Ezért, ha a jelentkezők száma az 500-at meghaladná, ugy a jelentkezés sorrendjében, az 500-on felül következők jelentkezését az idén az említett okból már figyelembe nem veszik.

Szőlőmunkásképző tanfolyam. A kecskeméti állami vinczellér-iskolánál gyakorlati munkásképző tanfolyamot tartanak. A tanfolyam 1913. évi január hó 7. napjától november hó 30. napjáig tart. A felvétel iránt a kérvényeket az iskola igazgatóságánál folyó évi szeptember hó végéig kell beadni. A felvett munkások teljes ellátásban részesülnek és havonként 10 korona díjat is kapnak.

Milyen lesz a szüret? Olaszországnak mindama vidékén, hol a jég és peronoszpóra nem pusztított, majdnem rendes termés lesz. Emiliában, Toskanában Umbriában, Marchenben, Nápoly vidékén és Lecce tartományban, e többé-kevésbé fontos helyeken határozottan kedvező termést várnak.

APRÓK.

A hereföldek trágyázása és beosztása, mint a takarmánytermés emelője. A német gazdasági egyet közleményeiben olvassuk a következőket: a herések egyenetlen beosztása és a nem megfelelő időben foganatosított kaszálás oka sokszor a takarmányhiánynak. Épen a here első gyapjával történő takarékoság hamis, minél nagyobb ennek területe, annál nagyobb takarmánytömeget termelünk. Május és júniusban a talajban levő téli nedvesség befolyása következtében a növények legnagyobb fejlődési képességgel bírnak, gyorsan nőnek és a talajt a kiszáradástól óvják, mi által a második kaszálás biztosítva lesz. Azt ajánlják, hogy a hereföld 3 részre osztassék, melyből az első akkor vágandó ha a növény 15 cm magas, a második ha 20—30 cm. magasságot ért el és a harmadik 40—50 cm. magasság elérésekor. Ezen utolsó részletnél maradjunk mig csak teljesen ki nem virágozott a here, mikorra is már az első parcella ismét vágható állapotba jutott. A trágyázást is hasonló módon osszuk be s a here azon részletét, melynek leggyorsabban kell hajtani hintsük meg szuperfoszfáttal. Ha első kaszálás után tartós esőzés áll be, annak megszüntével ajánlható a letarolt darab következőleg trágyázni. A legelőszőr lekaszált részletet szuperfoszfát vagy Thomassalakkal, a másodikikat kainittal vagy kálisóval, a harmadikat mésznitrogén vagy kénsavas ammoniák avagy chilisalétrommal. A légeny trágyázással fehérjedus, könnyen emészthető takarmányt termelünk. Továbbá ne feledjük el a hereföldeket tavasszal és minden kaszálás után jó éles fogu boronákkal megjárni. Ezen eljárással hullámos talajfelületet nyerünk, a mi a nap általi kjszáritásnak s a szél hatásának jobban ellentáll, de a fejtrágyázás hatása is ezzel nagyobb lesz, a csapadék behatása is előmozdittatik, mi által a here fejlődése gyorsítván hamarosan be lesz földve a talaj.

Tüzesetek okozói. Statisztikai kimutatás szerint tüzvész származott: 1022 esetben a gyufa vigyázatlan használatától, 977 szer örömtüzek és elővigyázatot nélkülöző lövésektől, 825 esetben szivar és szivarkával történő vigyázatlan bánásmódból, 516 esetben kályha, kemence vagy tüzhely tulhevitése folytán, 494 esetben gyertya vagy viasztekereseli járás következtében, 483 esetben kéménytüzekből vagy füstcsövekből kipattanó szikráktól és 357 esetben gyufával játszó gyerekektől. Külön nincs kimutatva a vasuti mozdonyoktól származó tüzek száma, (bizonyosan a kéménytüzek közé lettek sorolva) pedig ez sem csekély, miknek oka nem annyira a vigyázatlanság, mint inkább a szikrafogók teljes hiánya, vagy rossz szerkezete s az éppen nem elsőrendűnek mondható fűtő anyag.

Készáru-tőzsde 1912. augusztus 8-án.

Fajta	100 kilogramm készpénz ára Budapesten		100 kilogramm készpénz ára Budapesten	
	Kor.-tól	Kor.-ig	Kor.-tól	Kor.-ig
Buza:				
Tiszavidéki	75	79	23.65	23.80
"	76	80	23.35	24.20
"	77	81	24.05	24.80
"	78	82	—	—
Fehérmegyei	75	79	23.45	23.55
"	76	80	23.65	23.75
"	77	81	23.85	24.05
"	78	82	—	—
Pestvidéki	75	79	23.45	23.65
"	76	80	23.75	23.95
"	77	81	23.95	24.05
"	78	82	—	—
Bánsági	75	79	23.60	23.85
"	76	80	23.85	24.15
"	77	81	—	—
"	78	82	—	—
Bácskai	75	79	23.60	23.90
"	76	80	23.95	24.15
"	77	81	—	—
"	78	82	—	—
Rozs elsőrendű új középminőségű (új)			18.50	18.80
Árpa takarmányú elsőrendű másodrendű			17.80	18.20
Köles			—	—
Zab elsőrendű (új) középminőségű (új)			21.80	22.10
Tengeri belöldi új román v. bolgár			18.20	18.40
Repcekaposztá			—	—

Kimutatás

A hazai nyilvános áruaktárok és szövetkezeti gabonaraktárok gabona és őrlményforgalmáról és készleteiről.

1912. július 27-től 1912. aug. 3-ig.

A forgalom és készletek részletezése	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri
	mennyisége métermázsákban				
I. Készlet és forgalom.					
Készlet 1912. júl. hó 27-én	196878	5484	5660	12361	354896
Béta- (1912. júl. 27-től rozás) (1912. aug. 3-ig)	52621	7810	3494	7818	91380
Kita- (1912. júl. 27-től rozás) (1912. aug. 3-ig)	49101	4097	934	10297	64641
Készlet 1912. aug. hó 3-án	200398	8647	82.0	9877	381135

II. Az 1912. augusztus hó 3-án megállapított készletek részletezése.

A) Nyilvános áruaktárok	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri
Baros	15062	538	—	370	109056
Bereettyóujfalu	80	—	288	58	25
Bórkécsaba	28403	—	67	—	2204
Brassó	227	21	4	74	2530
Budapest	49220	769	409	1299	100772
Osáktornya	852	—	—	95	9808
Czegléd	2985	1083	376	561	4700
Debreczen	1288	1676	59	7	100
Déaványa	4098	279	800	85	—
Érmihályfalva	386	713	—	34	—
Fiume	1057	697	3019	4501	112101
Győr	—	490	293	—	17273
Kába	616	68	203	—	10
Károczag	—	—	—	—	—
Kassa	301	140	—	—	335
Kisujzállás	137	3	4	—	118
Kisvárdá	—	—	—	—	—
Kolozsvár	9	—	—	455	13
Marosludas	—	—	—	—	—
Maros-Vásárhely	—	—	—	—	383
Mátészalka	—	99	—	—	419
Mezőkaszony	2181	207	—	—	—
Mezőtúr	32261	108	671	115	638
Miskolc	332	61	110	—	140
Nagybecskerek	8912	—	—	—	462
Nagykanizsa	295	586	732	121	4117
Nagykaroly	1	81	—	—	—
Nagyszalonta	15589	—	—	—	1
Nagyszében	1059	154	82	513	227
Nagy-Várad	62	5	—	15	—
Nyíregyháza	80	50	—	—	262
Nyitra	—	—	842	—	114
Páncsova	1832	—	—	—	1097
Pozsony	2205	99	100	25	119
Szarvas	2584	—	124	—	2110
Szatmár-Németi	54	102	—	407	—
Szeged	321	—	—	—	374
Szombathely	—	—	—	—	676
Temesvár	561	—	—	1	178
Versecz	761	—	—	119	4879
Eszék	—	—	—	—	500
Sziszek	—	—	—	—	—
Zágráb	—	—	—	—	—
Zimony	—	—	—	—	—
B) Szövetkezeti gabonaraktárok.	3254	420	41	29	167

KERESKEDELEM, TOZSDE.

L I S Z T.

A Lujza s a Király-malom részvénytársaság jegyzései.

Dara (griz) —, 0. sz. királyliszt 34.20, 1. sz. lángliszt 33.60, 2. sz. lángliszt 33.00, 3. sz. zsemlyeliszt (külös) 32.60, 4. sz. zsemlyeliszt 32.20, 5. sz. kenyérliszt, feh. 31.80, 6. sz. kenyérliszt 31.40, 7. sz. kenyérliszt, közép 30.20, rozsliszt I. 29.20, rozsliszt II. 27.40, rozsliszt III. 23.20, korpa, finom 16.00, korpa, durva 17.20 K mm. Tengerliszt —28 —23, tengerikása —30 —32 K kg.

S Z E S Z.

A szeszüzletben a forgalom kielégítő volt és a szeszárak élénkebb kínálat dacára tartott áron zárultak.

Elkelt finomított szesz adózva nagyban 215.00 — 216.00 koronáig, adózatlanul 76.00—77.00 koronáig, míg ellenben másodkézből olcsóbb ajánlatok voltak, főleg azonnali és augusztusi szállításra. Több kötés finomított szesz októberi—decemberi szállításra zárulva lett.

Denaturált szeszben a kereslet élénkebb volt és daczára a nagyobb kínálatoknak kötések hordóval együtt 63-50 kor.-ig történtek.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyers szesz élénken volt ajánlva és miután a vételkedv kielégítő a kínált tételek fix árban továbbá jegyzésen alól 175—250 koronáig találtak vevőre.

Budapest n a kontingens nyersszesz ára — kor.

Budapesti zárlatárak nagyban:

Finomított szesz adózva	214.50—216.50 K
Finomított szesz adózatlan	75.50—77.55 »
Élesztőszesz adózva	214.—214.50 »
Élesztőszesz adózatlan	— »
Nyersszesz adózva	212.50—214.50 »
Denaturált szesz	63.00—64.00 »

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca, 1912. aug. hó 11-én. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a »Gazdasági Lapok« részére.)

Felhozott a szokott közsegekből 185 székér réti széna, 26 székér muhar, 17 székér zsupszalma, 12 székér alomszalma, — székér takarmányszalma, — székér egyéb takarmány (luczerna és zabosbüköny stb.), 200 zsák szecska.

A forgalom élénk.

Arak q-ként fillérben a következők:

Régi széna I. r. 840—980, régi széna II. r. 600—800, réti széna csomagolása 500—560, muhar 800—900, zsupszalma 400—500, alomszalma 320—400, takarmányszalma —, tengeriszár —,

egyéb takarmány —, zahos-büköny 800—900, lóhere —, luczerna 840—900, köles —, sarju —, szalmazssecska 480—500. Összes kocsiszám 265. Összes suly 31.8000 kilogramm.

Napijelentés a gabonaföldesdéről.

— 1912. augusztus 8. —

A határidőpiacra a tegnapi zárathoz viszonyítva végeredményképpen ma az októberi buza 3 fillérrel, az áprilisi buza 5 fillérrel, az októberi rozs 3 fillérrel, az augusztusi tengeri 6 fillérrel emelkedett, az októberi zab 2 fillérrel, az új tengeri szintén 2 fillérrel gyöngült.

Eladatott: Uj buza. Tiszavidéki: 4000 mm. 80 kg. 23.70 K, 300 mm. 80 kg. 23.80 K, 300 mm. 80 kg. 23.80 K, 900 mm. 80 kg. 23.50 K, 100 mm. 80 kg. 23.20 K, 250 mm. 79.5 kg. 23.70 K, 200 mm. 79.5 kg. 23.50 K, 100 mm. 79 kg. 23.50 K, 300 mm. 79 kg. 23.70 K, 300 mm. 79 kg. 23.40 K, 200 mm. 78.5 kg. 23.40 K, 100 mm. 78.5 kg. 23.20 K, 100 mm. 78.5 kg. 23.20 K, 500 mm. 78 kg. 23.40 K, 200 mm. 78 kg. 23.40 K, 100 mm. 78 kg. 23.20 K, 200 mm. 78 kg. 23.20 K, 100 mm. 78 kg. 23.20 K, 200 mm. 81 kg. 24.55 K (ó-buza).

Felsőtiszai: 100 mm. 80 kg. 23.40 K, 500 mm. mm. 79 kg. 23.55 K, 100 mm. 78 kg. 23.— K.

Fehérmegyei: 700 mm. 8 kg. 23.50 K.

Pestvidéki: 1000 mm. 87 kg. 23.75 K, 100 mm. 87 kg. 23.60 K, 150 mm. 87 kg. 23.60 K, 150

mm. 87 kg. 23.60 K, 500 mm. 80 kg. 23.7 23.70 K, 600 mm. 80 kg. 23.40 K, 500 mm. 80 kg. 23.40 K, 300 mm. 79.2 kg. 23.20 K, 500 mm. 79 kg. 23.55 K, 500 mm. 79 kg. 23.20 K, 100 mm. 78.5 kg. 23.10 K, 300 mm. 77.5 kg. 22.— K, 1000 mm. 76.8 kg. 23.30 K, 800 mm. 78 5 kg. 23.30 K, 200 mm. 76. kg. 23.30 K.

Felsőmagyarországi: 100 mm. 80.5 kg. 23.30 K.

Hartai: 100 mm. 79.5 kg. 23.60 K.

Tolnai: 200 mm. 78 kg. 23.20 K.

Budai: 300 mm. 77 kg. 22.90 K.

Zimonyi: 2300 mm. 75 kg. 22.10 K.

Uj rozs: 550 mm. 18.40 K, 300 mm. 18.24 K, 400 mm. 18.40 K, 100 mm. 18.35 K.

Uj árpa: 200 mm. 17.80 K.

Uj zab: 100 mm. 20.50 K, 200 mm. 20.20 K, 300 mm. 20.40 K.

Tengeri: 100 mm. 18.40 K.

Az árak 100 kilogrammonként koronákban értendők.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Buza októberre	22.98 K
Rosz októberre	18.76 »
Zab októberre	19.12 »
Tengeri augusztusra	18.26 »

Laptulajdonos és főszerkesztő: **ORDÓDY L.**

Felölös szerkesztő: **BUZZI F. GÉZA.**

Társzerkesztő: **FEHÉR ZOLTÁN**

Erdélyi Kereskedelmi Társaság

Fodor és Társai

megbízásokat elfogadnak

jármos ökrök, tinók,

sertések, juhok, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett, gyorsan és jutányosan, direkt forrásból közvetítik.

Czlm: Erdélyi Kereskedelmi

Társ. Kolozsvár, Kossuth-

Lajos-utca 37. sz. alatt.

Telefon 311. Interurban.

KÖNNYŰ HAJTÁSÚ SZIVATTYÚINK

BŐ VIZET ADNAK, IGEN TARTÓSAK

GYÖZŐ BÉLA és TÁRS
BUDAPEST V. BÁRÓ ACZÉL-ÚJ
KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET

Cseplőkészletek

minden nagyságban, legkisebb szerkezetben, teljes szavatossággal, kedvező árban és előnyös fizetési módzatok mellett, azonnali szállításra ajánl Szűcs Ödön gépkereskedelmi vállata, Budapest, Nagymező-u. 66.

Egér-labdacsok

a mezei egerek tömeges kiirtására a legrégebb bevált módszer szerint készítve, 1 kg. kb. 3000 drb. 1—2 kg. 1 hold földre elegendő. Bármely mennyiségben frissen készítve, használati utasítással szállítva, 1 postacsomag franco küldéssel 6 kor., 1 métermázsá ingyen ládával 80 korona. Házi egerek és patkányok irtására 1 doboz 2 korona.

Pály Gyula
gyógyszerész

ALSÓELEMÉR
(Torontál m.)

Préselt

buzaszalmát

és

zab szalmát

szállít elsőrendű minőségben és legolcsóbban

Ehrenreich Béla

Zombor.

SIMON PÁL-féle

Hotel Páris Szálloda

Budapest,

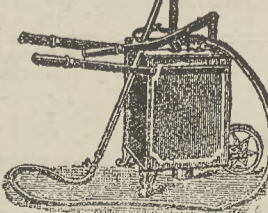
Váci-körút 25. sz.

Kényelmesen berendezett szálloda. — Szoba árak 3 koronától felfelé villanyvilágítással és kiszolgálással. — Ujjonnan átalakított, kitűnő vendéglő és kávéházzal. — Földszinten söröző és „Bacchus“ pin-cze. — Előnyös árak.

Horvath István mezőturi gazdaságában a tenyészállatkiállítások alkalmával több ízben kitüntetett karakuljuhtenyésztéséből 40 darab 1—2 éves tenyészkos, továbbá 36 darab 4—6 éves számfeltti tenyészkepes karakuljuha van eladó.

A Holler-féle „KING“

gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép, az ecsetmunka 20-szorosát teljesíti.

Gyártok azonkívül:

PITTORE ÉS TRIUMPH
nevű gyorsmeszelőt is.

Meszelőm szivattyui azonnal kicserélhető golyós szelepekkel vannak ellátva, tehát nincsen eldugulás, nincsen piszkálás. Meszelőm ára (teljes felszereléssel és gyümölcsfák permetezésére alkalmas két- vagy háromágú szóróval) 60 koronától 320 koronáig.

IG. HELLER BÉCS, II., Prater

Schrotzbergstrasse 1.

Kérjenek leírást. Képviselek kerestetnek

Legnagyobb megtakarítás időben, pénzben és anyagban!

A „King“ kiváló gyorsmeszelő- és fertőtlenítő-gép sokoldalú használhatósága miatt egy mezőgazdaságban sem nélkülözhető. A szivattyúk teljesen tömör sárgarézből készülnek, javítások majdnem teljesen kizártak. „King“ tömlővezetékekkel többet teljesít, mint 20 ember ecsettel és mindenféle állványozást és előmunkálást feleslegessé tesz. Ezen gép egy nap alatt kifizetődik

Az Ujnepi uradalom (u. p. Nagykanizsa) az idei champion és első díjjal kitüntetett telivér simmenthali tenyészetéből elsőrendű, jól tejlő anyáktól származó

telivér simmenthali bikák

állandóan kaphatók. Ugyanott elfogadtatnak előjegyzések július hónapban szállítható választott telivér göndörszörű orbáncz ellen oltott Linkoln kan és emse malacokra. Idősebb telivér Linkoln kanok és koczák már most szállíthatók; ugyancsak westfáliai Linkoln keresztezések is.

Őszi vetésre

a párisi „Vilmorin“ cégtől hozott eredeti mag után termett

„Bon-Fermier és Gros-bleu“ sorvető buzánkat

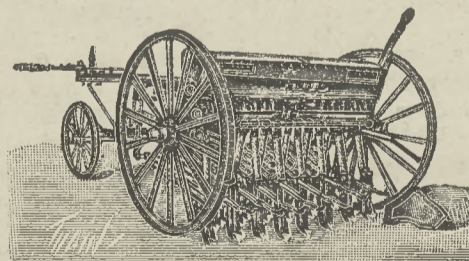
26 koronáért 100 kgrkint ab vasuti állomás Zalabér. Zsákok önköltségen számíthatnak, vételára utánvételük vagy előre fizetendő. 500 kgrmon aluli mennyiséget nem adunk el. Mintával szolgál és előjegyzéseket elfogad:

Uradalmi-intézőség Mikosd, posta; Mikosdpuszta per Zalabér.

SZÜCS ÖDÖN MEZŐGAZDASÁGI ÉS IPARI GÉPKERESKEDELMI VÁLLALATA BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCZA 66.

Ajánlja a hirneves **Pracner-gyártmányu**

szab. „KINCSEM“ vetőgépeit

a legújabb és egyike az elismert legjobb rendszerű kombinált sorbantrágyázó vetőgépeit, továbbá a legjobb rendszerű műtrágyaszórával kombinált répmagvetőgépeit, ezenkívül a legkisebb rendszerű lánczördő műtrágyaszórákat, valamint összes a gazdasági szakmába vágó legjobb kivitelű gépeit jutányos ár és kedvező fizetési feltételek mellett.

Árjegyzékek kívánára ingyen és bérmentve küldetnek. Vizsgondatások kerestetnek.

Sertés-eladások és vételek

legjobban és legpontosabban eszközöltetnek, úgy sovány, mint hizott állapotban.

URL REZSŐ
sertésbizományosnál

Budapest, VIII., Népszínház-utca 22.
(Polgári színház bérpalota.)

Telefon 97—95 interurban. — Fotólagosításnál készséggel szolgál.

A VILÁG LEGJOBB GŐZEKÉJE!

CHARLES BURRELL & SONS LIMITED THETFORD, ANGLIA

VILÁGHÍRŰ GŐZEKEGYÁR VEZÉRKÉPVISELETE. + + +

Utolérhetetlen munkaképesség! ♦♦♦♦ Kevés tüzelőanyagfogyasztás!

ELADÓ BIRTOKOK:

Biharmegyében:

1. Körülbelül 565 m. h. jöminőségű, kitűnő termőképességű, nagyobb rész szántóföld, uri lakkal, megfelelő gazdasági épületekkel. Vasúti fővonal, állomás közelében, nagyforgalmu nagyközség mellett. A birtokot országút szeli ketté.
2. Körülbelül 546 m. h. elsőrendű szántóföld, rét és legelővel, megfelelő gazdasági épületekkel, uri lakkal, vasúti fővonal mentén, országút mellett forgalmas nagyközségtől félóránnyira.

Tolnamegyében:

3. Körülbelül 1864 m. h. igen jó minőségű, kissé hullámos fekvésű birtok, mind szántóföld, kevés legelővel, megfelelő gazdasági épületekkel, vasútállomástól félóránnyira.

Vas megyében:

4. 688 m. h. szépen berendezett, jó termő birtok, 485 m. h. szántó, többi rét és legelő. Megfelelő gazdasági épületekkel, vasútállomástól 3 kilométernyire.

Ezen birtokok kisebb-nagyobb területekben vagy egészben eladók. — Vesszük a parcellázásra alkalmas birtokokat. — Bérleteket közvetítünk — Birtokokra kedvező feltételek mellett törlesztéses kölcsönöket nyújtunk. — Minden kérdésködre gyors és kimerítő választ adunk.

Nemzeti Pénzváltó részv.-társaság Parcellázási osztálya
Budapest, V. ker., Gizella-tér 1. (Haas-palota).

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alakult 1900-ban.

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám a.

Biztosítási alap: Alapítványok kormány hozzájárulásával 2.488,780.—, tartalékok 2.819,596,25, összesen: 5.308,376,25 korona. 1901. évi felesleg 90,349.—, 1902. évi felesleg 59,782,26, 1903. évi felesleg 109,331,73, 1904. évi felesleg 72,438,23, 1905. évi felesleg 61,730,60, 1906. évi felesleg 89,243,63, 1907. évi felesleg 41,877,32, 1908. évi felesleg 81,088,76, 1909. évi felesleg 106,569,64, 1910. évi felesleg 120,164,88, 1911. évi felesleg 148,378,18 korona.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módok szerint. Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1902. évi üzletfeleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2 százalékos díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adják fel biztosításukat, 5 százalékos engedményben részesültek. Az 1907., 1908., 1909. valamint 1910. évi üzletfelesleggel pedig tartalékainkat gyarapítottuk. Az 1911. évben a jégkár ellen biztosított tagjaink, akik akár egy, akár több évre jégkár ellen nála biztosítottak és 1912. évben ismét a szövetkezeti fognak biztosítani, 12 százalékos díjvisszatérítést ad. 1911. év végén a tartalékok 2.819,596,25 koronára rúgnak. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül, vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete társintézménye a „GONDVISELÉS” Országos Központi Segélyező Társulat úján 100 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítások, valamint havi behúzókat ellenében 1000 koronáig terjedő leánykiszáratási (önállósítási) segélybiztosítások eszközölteinek. Legelőnyösebb népbiztosítás. E társulat kebelében minden községben önálló helyiosportok szervezhetők jótékonyozólu működéssel. Tájékoztatót készséggel küld bárkinek is a Társulat igazgatósága, Budapest, IX., Erkel-utca 20.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ES LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brauswetter Janos
Szeged

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltek.

Újdonság!

A magyar kir. államvasutak gépgyárának gyártmánya

Mezőgazdasági és ipari célokra alkalmas

MH-jelű

szab. szivógáz-lokomobil

Előnyök:

!! Rendkívül kevés tüzelőanyagfogyasztás!
Óránként és lóerőnként 480—500 gramm faszenet (körülbelül 3 fillér értékben) fogyaszt

Sokoldalú használhatóság!

Cséplőgépek és más gazdasági gépek, malmok és ipari telepek meghajtására egyaránt alkalmas.

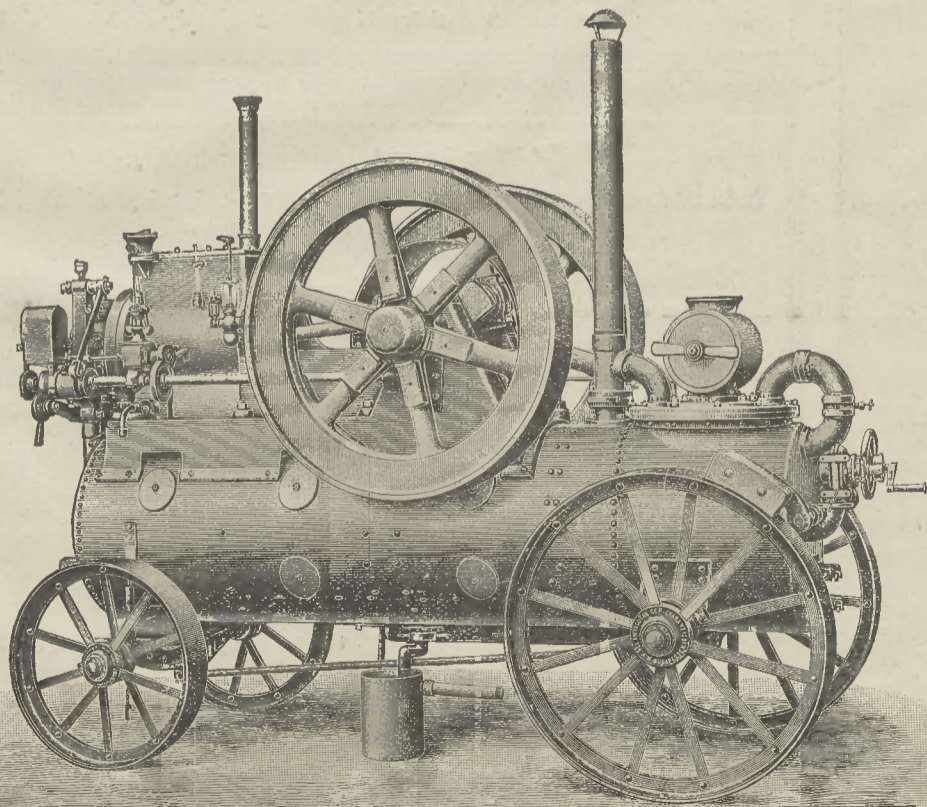
Könnyű kezelés.

Robbanás és tűzveszély kizárva. Rendkívül egyszerű szerkezet.

Csekély helyszükséglet.

Bakokra helyezve stabil-motorként használható.

Az eddigi szivógáztelepeknél alkalmazott csővezeték teljesen elmarad.

M.A.V. GÉPGYÁR
VEZÉRKÉPVISELETE
BUDAPEST.

Arajánlattal és felvilágosítással szívesen szolgál:

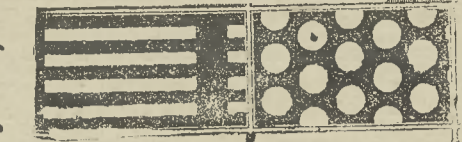
A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, BUDAPEST.

STAHEL és LENNER

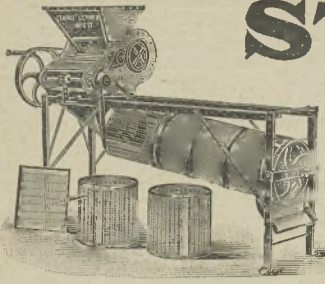
Trieur- és lemezlyukasztó-gyár

BUDAPEST, VI., Angyalföld, Országbíró-u. 44-46.

Ajánljuk **TRIEURJEINKET** és **OSZTÁLYOZÓ GEPEINKET** gabona és hüvelyesek tisztítására és osztályozására.

TÖREKROSTAK és mindenfajta **LEMEZROSTA** özeplőgépek számára

I. STEIERORSZÁGI BAROMFITYENÉSZTÉSI EGYESÜLET GRÁZBAN.

MEGHIVÓ

az I. osztrák és magyar mezőgazdasági tájfajták **haszonbaromfi kiállítására** Grázban, (parcsarnok) 1912 október 17-től 20-ig.

Bebocsátást csak osztrák és magyar benszülött és nyanyított létrejött baromfifajták nyernek, beleértve a galambokat.

2500 korona pénzdíj! **70 nagyértékű tiszteletdíj!**

Helydíj nincs! Pontos prospektusokat kívánatra az „I. Steierországi Baromfityenészési Egyesület” Gráz, (postafiók) ingyen és bérmentve küld!

Egy új ipar a mezőgazdaság számára a burgonya legcélszerűbb értékesítésére.

Mezőgazdák alapítsatok burgonyaszárító-berendezést és gyártsatok burgonyapelyhet!

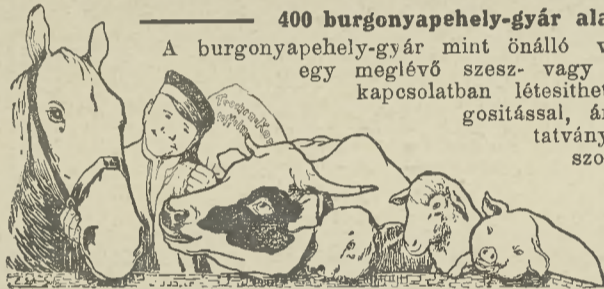
A burgonyapelyhely a legjobb erő- és hizlaló takarmány.

Németországban a legutóbbi 4 év alatt körülbelül

400 burgonyapelyhely-gyár alakult.

A burgonyapelyhely-gyár mint önálló vállalkozás, avagy egy meglévő szesz- vagy keményítőgyárral kapcsolatban létesíthető. Bővebb felvilágosítással, árajánlással, nyomtatványokkal készséggel szolgál

Schein Gyula
magánmérnök
Budapest,
IX., Lónyay-u. 25.

ELADÓ:

A **baranyaszentlőrinczi uradalom** kerületeiben nagyrészt Szentlőrincz és Szigetvár állomásra gravitáló mintegy

15.000 q őszi szalma,
5000 q tavaszi szalma,
4000 q takarmány,

mely utóbbi lóhere, mohar, zabosbüköny és anyaszénából áll, successive mostantól esetleg 1913. év március végéig való átvételre.

Bővebb felvilágosítást nyújthat az

Urad. számtartóság, Baranyaszentlőrincz

PROPPER SAMU

mezőgazdasági gépüzletében

Budapest, V., Váci-körút 52. sz.

nagy választékban előnyös áron kaphatók: lényeges javításokkal ellátott DEERING-féle eredeti amerikai

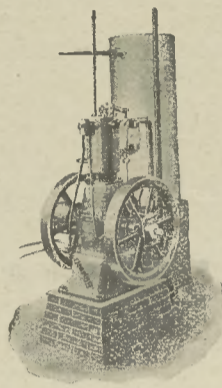
tárcsásboronák

és

benzinmotorok,

eredeti „WESTFALIA“

mütrágyaszórógépek

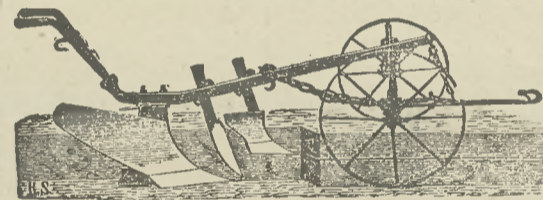
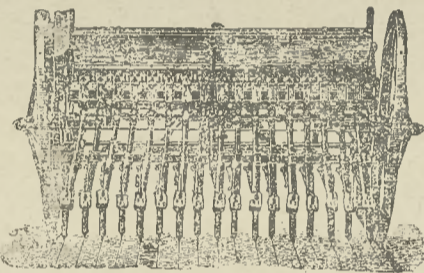

valódi „SACK“-féle

ekék, vetőgépek, boronák,

valamint kitűnő

szőlőmivelési eszközök,

Valódi SACK-féle aczéleke.

„APOLLO“ meszelő- és permetező-

gépek, szalmakötélfonógépek, legkitűnőbb szecsavágó- és répavágógépek, takarmánygyorsfüllesztők, „OHIO“ tengeriszár tépőgépek, amerikai darálógépek és mindenféle egyéb legelsőrendű gazdasági gépek és eszközök.

Pályázati hirdetés.

A Baranyavármegyei Gazdasági Egyesület pályázatot hirdet **másodtitkári állásra.**

Csak gazdasági főiskolát végzett magyar és német nyelvben jártas egyének pályázhatnak. Egy évi próbaszolgálat. Törzsfizetés 3000 korona, lakbér 600 korona; veglegesítés esetében nyugdíjbiztosítás. Az állás folyó évi október hó 1-én foglalandó el. Bizonyítványmásolatokkal felszerelt pályázati kérvények folyó évi szeptember hó 1-ig Meltóságos **Szily Tamás** főispán, egyesületi elnök czimére Pécs Vármegyeház intézendők.

A Mac LAREN

mely a mezőhegyesi nemzetközi ekeversenyen **első díjat nyert**

legideálisabb magajáró gőzeke.

Egyszerű kezelés, elsőrendű anyag, szolid munka. Az eddigi tapasztalatok szerint napi teljesítőképessége 18-35 hold, szénfogyasztása 50-70 kg., üzemköltsége 5-7.50 kor. holdanként.

Vezérképviselet:

FLEISCHL SAMU cégnél, Budapest, V., Nádor-utca 28. sz. I. em.

Nagyszámu vevők névsora az ország minden vidékéről megtudható fenti vezérképviseletől, ki árajánlással, felvilágosítással szívesen szolgál.

FONTOS!

VI., Andrassy-ut 18. saját házukba való költözködés előtt
kiárusítjuk
Sürgösen
 mindazon **kiselejtezt cikkeinket**, a melyek — bár működésük kitünő —
 raktárunkban összegyűltek és a melyek — bár működésük kitünő —
 nem azonosak gyárosaink új modellű gépeivel.
 kérjük kiárusítani raktárunk szives megtekintését, mert csak néhány
 hétre terveztük ezen kiárusítást és így csak szeptember végéig leszünk
 abban a szerencsés helyzetben, hogy olcsóbb árak mellett szolgálhatunk
 azok mellett szolgálók, baromfi-ítatók, porozók,
 alábbi cikkeinkkel: Tejhütők, vajkőpülők, tejfőlőzők, keltetőgépek, tojásvizsgálók, baromfi-ítatók, porozók,
 szes cikkeinkkel együtt **VI., Raktárunkat, irodánkat és üzletünket** — az eddig ismert ösz-
VI., Andrassy-ut 18. saját házukba helyezzük át.

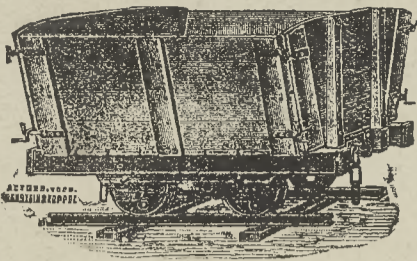
Geittner és Rausch
 Budapest, VI., Andrassy-ut 8/A.

SÜRGŐS!

Vidéki

B. érdeklődőinket tisztelettel kérjük arra, hogy sziveskedjenek soraikban azon cikket megjelölni, melyet kiárusítási raktárunkból be akarnak szerezni, mert ezen cikkekről külön árjegyzéket nem adtunk ki, hanem kérdezősködésre esetről-esetre adunk az egyes cikkekről felvilágosítást, illetve költségvetést.

RÉPASZÁLLÍTÓ VASUTAK

A beálló répaidényhez ajánlunk:

VÉTELRE

vagy

BÉRBE

kedvező feltételek mellett teljes mezei vasutakat.

ORENSTEIN és KOPPEL BUDAPEST

Andrássy-ut 102. szám.

FELVILÁGOSÍTÁSOK, KÖLTSÉGVETÉSEK **dijmentesen.**

**Permetező
Gazdasági
Vinczellér
Auto
Por**

mosható szintartó KÖPENY

ELSZAKITHATATLAN.

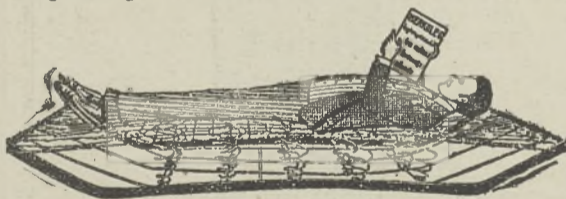
Kérje ingyen és bérmentve árjegyzékünket.

GUTMANN J. és TSA

BUDAPEST, VII/9., Rákóczi-ut 16. szám.

2

Egészséges fekvés hosszabbítja az életet.

Rendkívüli könnyű éstsza fémszerkezet, teljesen féreg és pormenis. Ára mérték szerint **17 korona.**

Vaságy rézdiszszel
jó sodronybetéttel... 32.- K
Vaskeretes ágybetét... 11.50 "
Fakeretes... 7.- "
Összecsukható ágy 3 matracca... 17.- "
Laposra összehajtható tábori ágy... 17.- "
Vas- és rézbutort leglocoóbban szállít Prohászka János
vas- és rézbutorgyáros,
Budapest, Gróf Zichy Jenő-u. 46. (volt Uj-ntea)

MEZŐGAZDÁK

ZUHATAG KÜTYÜ (SERLEGES RENDSZER)

Csépléshez

ajánlunk legfinomabb minőségű cséplőgép-, gőzmozgony, valamint járgány

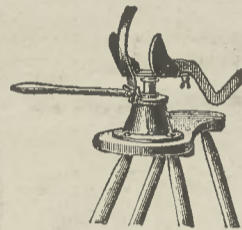
kenőolajokat és zsirokat bécsi raktárunkból. Árjegyzék ingyen.

BARTHEL MIHÁLY és társa
BÉCS, X/1.

A KNOBLOCH-féle

répafejezőgéppel

54.227. sz. szabadalom,

lehet a legnagyobb munkateljesítményt elérni, tehát a legnagyobb időmegtakarítást is és a golyószelvénylapszerű vágással az értékes répahusból a legkevesebb megveszendőbe.
Darabonkénti ár 20 K, hozzávaló tartalékoké 1 K, nagyobb átvételnél megfelelő engedmény.

FRANZ KNOBLOCH, Verwalter (intéző).
WARTENBERG bei Niemes in Böhmen.

BIRTOKOK bérletre és eladásra nagy számban vannak bejelentve **Poszvék Nándor** gazdasági szakirodájánál Szatmáron. Közvetítés a legsolidabb alapon.

HERKULES IDOMVASABLAK

Sodronyüveges istállóablak.

Mindennemű kertészeti és gazdasági építkezésekről szakszzerű költségvetésekkel készséggel szolgálunk. Mindennemű vasszerkezeti munkákat elvállal és elkészít:

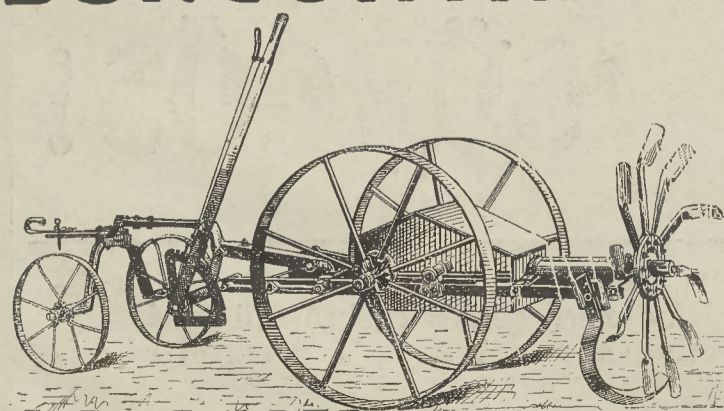
FARKAS ÉS TÁRSA
vasszerkezeti gyára
BUDAPEST, VI., LEHEL-U. 8.
Telefon 82-70. Kérjen ingyen árjegyzéket.

HERKULES IDOMVASABLAK

UJ TALÁLMA NY!

BURGONYAARATÓ-GÉP.

UJ TALÁLMA NY!

Éredeti „FABEŠ” 52.540. sz. szabad., a legnehezebb viszonyok között is, hol más módszerű gépek nem voltak használhatók, dicsőségesen megállta helyét és minden akadály dacára a legkülönbözőbb talajviszonyok mellett is kifogástalanul dolgozott. A burgonyák sértetlenül lettek a második sorra dobva, jól láthatólag és nem maradt egy sem a földben. Az idej gépkiallításán, Prágában ugy az osztrák, mint a külföldi látogatók részéről a legnagyobb figyelemben részesült s miután elismerte ezen gép teljesítő-képességének nagy előnyeit.

Beszerezhető az egyedül gyártónál:
J. FABEŠ & SÖHNE in Mähr.-Budwitz, Mähren

LÖHEREFÉJTŐ GÉPEK
EGYSZERŰSÉGKETT'S
TISZTÍTÓSZERKEZET TEL. 51. 125. 17m
D. SZÉLESEGIG G. ZGÉ. M. T. K. S. JÁRGÁNY SAJÁTJÁNA
SZABADALMAZOTT
EGYESITETT
LÖHERECÉPLŐ
FEJTŐ ÉS TISZTÍTÓ
GÉP

OLCSÓÁRAK
KEZELÉSI FIZETÉSI
FELTÉTELEK
ÁR JEGYZÉKET
FELHÍVÁSRA
IJMENTESEN

Szücs ÖDÖN
— BUDAPEST —
VI. NAGYMEZŐ-UTCA 66.